

**POLITYKA
ROZWOJU EDUKACJI
MIASTA ŁODZI 2020+**

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	s. 3
2. Analiza SWOT	s. 5
3. Wnioski z analizy SWOT	s. 8
4. Cele <i>Polityki</i>	s. 9
5. Programy działań	s. 11
6. Załącznik nr 1 – Diagnoza stanu łódzkiej edukacji	

1. WSTĘP

Polityka edukacyjna stanowi integralną część polityki społecznej. Obejmuje zróżnicowane i złożone działania dotyczące systemu edukacji, tj. przedszkoli, szkół, placówek i instytucji zajmujących się opieką, kształceniem, wychowaniem. Cele, zadania, realizację i efekty polityki edukacyjnej warunkują czynniki demograficzne, ekonomiczne, historyczne, ustrojowe i społeczne.

POLITYKA ROZWOJU EDUKACJI MIASTA ŁODZI 2020+ jest kompatybilna z dokumentami strategicznymi – krajowym, wojewódzkim i miejskim, gdyż została opracowana w odniesieniu do celów, priorytetów i wytycznych zapisanych w:

- w *Projekcie Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego*, stanowiącej implementację Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030 – Trzecia Fala Nowoczesności”,
- w *projekcie Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020*,
- *Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+*.

Uwzględnia również wyniki diagnozy stanu łódzkiej oświaty (Załącznik nr 1 do **POLITYKI...**) i konsultacji społecznych.

POLITYKA jest jednym z narzędzi wdrażania Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+. Prezentuje kompleksowe, interdyscyplinarne podejście do procesów zachodzących w łódzkich szkołach i placówkach oraz wyznacza kierunki optymalnego rozwoju edukacji. Jest zorientowana na doskonalenie organizacji i efektywności pracy przedszkoli, szkół, placówek przygotowujących dzieci, młodzież i dorosłych do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości społecznej, gospodarczej i kulturowej.

Koncepcja **POLITYKI** koncentruje się na sprzyjaniu rozwojowi oświaty, w sześciu obszarach: dostępność edukacji wychowania i opieki, poziom kształcenia, otwarcie na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne, dobre warunki i nowoczesne wyposażenie, kreowanie społeczeństwa informacyjnego, efektywne zarządzanie.

POLITYKA ROZWOJU EDUKACJI MIASTA ŁODZI 2020+

MISJA

Zapewnienie mieszkańcom Łodzi pełniej dostępności do kształcenia adekwatnego do współczesnych wymagań społeczno – gospodarczych, uwzględniającego indywidualne potrzeby rozwojowe, prowadzonego w warunkach sprzyjających wysokiej jakości edukacji, przygotowującego do funkcjonowania w otaczającym świecie i uczenia się przez całe życie.

Szkoły i placówki oświatowe ...

**DOSTĘPNE DLA DZIECI
I MŁODZIEŻY**

**O WYSOKIM POZIOMIE KSZTAŁCENIA,
OPIEKI I WYCHOWANIA**

**OTWARTE NA POTRZEBY RYNKU
PRACY I KSZTAŁCENIE USTAWICZNE**

**NOWOCZESNE, ZAPEWNIAJĄCE
OPTYMALNE WARUNKI KSZTAŁCENIA**

KREUJĄCE SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

EFEKTYWNIIE ZARZĄDZANE

2. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT dokonana na podstawie diagnozy stanu łódzkiej oświaty umożliwiła ustalenie mocnych i słabych stron tego sektora usług oraz szans i zagrożeń z podziałem na czynniki wewnętrzne i zewnętrzne.

	Mocne strony	Słabe strony
Czynniki wewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> • Zróżnicowana oferta kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym nowe kierunki i specjalizacje umożliwiające osiągnięcie kwalifikacji zawodowych związanych z sektorami rozwojowymi. • Bogata, dostosowana do potrzeb dzieci i uczniów, oferta zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych. • Wdrażanie innowacji pedagogicznych. • Dobre, zdaniem pracodawców, przygotowanie do pracy absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych. • Wydłużony czas pracy przedszkoli i świetlic szkolnych. • Rozwinięty system działań na rzecz bezpieczeństwa uczniów. • Zagospodarowane place i miejsca zabaw. • Największa w Polsce liczba boisk przyszkolnych (Orliki) dostępnych dla uczniów i mieszkańców oraz działalność animatorów sportu. • Złamane bariery architektoniczne i systematyczne wzbogacanie bazy w szkołach specjalnych. • Sukcesy uczniów w olimpiadach oraz różnorodnych konkursach o zasięgu łódzkim, regionalnym, krajowym, międzynarodowym. • Łódzki, wyróżniający się na tle innych miast, model doradztwa zawodowego dla uczniów gimnazjów. • Sieć Internet dostępna we wszystkich szkołach. • Nabór elektroniczny do przedszkoli i szkół ponadgimnazjalnych. • Dobra współpraca między szkołami i placówkami oraz wieloma instytucjami wspierającymi działania dydaktyczne i opiekuńczo – wychowawcze. • Funkcjonowanie Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego realizującego bogatą ofertę kształcenia praktycznego i ustawicznego dla nauczycieli, dorosłych niebędących 	<ul style="list-style-type: none"> • Sieć przedszkoli i szkół nieadekwatna do potrzeb w niektórych rejonach miasta tzn.: Retkinia, Stare Rokicie, Olechów. Brak wystarczającej liczby miejsc w przedszkolach. • Niezaspokojenie potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej (brak specjalistów w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, nieefektywne zagospodarowanie czasu pracy pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych). • Brak ujednoczonego systemu diagnozowania jakości pracy szkół (poza sprawdzianem i egzaminami zewnętrznymi). • Średnie wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych niższe od średnich w innych miastach wojewódzkich. • Średnie wyniki sprawdzianów znacznie zróżnicowane w poszczególnych szkołach i rejonach. • Niewystarczające wsparcie nauczycieli w realizacji zadań wychowawczych i organizowaniu współpracy z rodzicami. • Brak działań systemowych wspierających szkoły w zakresie edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia. • Niskie wskaźniki zatrudnienia absolwentów. • Niewystarczający, zdaniem pracodawców, poziom kwalifikacji zawodowych „twardych” oraz umiejętności funkcjonalnych „miękkich” absolwentów różnych typów szkół. • Zbyt małe zainteresowanie uczniów kształceniem w zapotrzebowanych przez rynek pracy zawodach. • Nieadekwatna do potrzeb współpraca szkół i pracodawców w kreowaniu kształcenia zawodowego. • Zły stan techniczny infrastruktury wielu szkół/placówek. • Bariery architektoniczne dla uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych. • Mimo wzrostu liczby pracowni

	<p>nauczycielami i uczniów oraz dysponującego nowoczesnym wyposażeniem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom kwalifikacji zawodowych – kierunkowych kadry pedagogicznej i ustawiczne doskonalenie zawodowe nauczycieli i dyrektorów szkół. • Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na statutową działalność szkół/placówek. • Doświadczenie części nauczycieli w stosowaniu technologii informacyjno – komunikacyjnej w procesie kształcenia. 	<p>komputerowych zbyt mała liczba stanowisk komputerowych (stacjonarnych i mobilnych) w szkołach/placówkach i Wydziale Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mały zakres wykorzystywania technologii informacyjno – komunikacyjnej przez dyrektorów szkół/placówek, nauczycieli i pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi. • Zbyt niskie nakłady finansowe na infrastrukturę i wyposażenie szkół/placówek (z wyjątkiem placówek specjalnych). • Duże koszty utrzymania „małych” szkół. Niedostosowanie sieci szkół do realnych potrzeb. • Niewystarczające wyposażenie szkół zawodowych w stacje dydaktyczne odwzorowujące nowoczesne stanowiska pracy, w sprzęt i pomoce dydaktyczne. • Brak środków w budżecie miasta na wkłady własne do projektów unijnych i programów rządowych. • Rosnące wydatki związane z realizacją Karty Nauczyciela. • Przerost zatrudnienia pracowników obsługi i kadry administracyjnej szkół dysponującej niskimi kompetencjami-niewystarczającymi do efektywnego wspierania dyrektorów. • Zróżnicowanie płac pracowników na danych stanowiskach w poszczególnych szkołach i placówkach • Brak jednolitego systemu informatycznego zarządzania szkołami/placówkami. • Brak przejrzystego systemu motywującego dyrektorów i nauczycieli do zaangażowania i kreatywności w realizacji zadań zawodowych (dodatki funkcyjne i motywacyjne). • Brak skutecznych rozwiązań systemowych dotyczących pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych. • Nieefektywny system kształcenia nauczycieli w zakresie przygotowania do realizacji zadań wychowawczych i profilaktyki zachowań ryzykownych. • Funkcjonowanie przedszkoli i szkół w budynkach nie należących do Miasta.
C	Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wykorzystania nauczycieli z dodatkowymi kwalifikacjami do realizacji celów statutowych szkół. • Poprawa warunków kształcenia na skutek zmniejszenia liczby uczniów w oddziałach wynikającego z niżu demograficznego. • Wdrożenie informatycznego systemu do zarządzania szkołami/placówkami. • Dokończenie działań na rzecz budowy światłowodowej sieci szkieletowej łączącej szkoły i placówki. • Rozwój technologii informatycznych wspomagających kształcenia (e-learning). • Rozszerzenie zakresu działalności na terenie szkół organizacji młodzieżowych, charytatywnych. • Możliwości wykorzystania pozabudżetowych środków finansowych na rozbudowę infrastruktury technicznej i bazy edukacyjnej szkół/placówek. • Wsparcie szkół i placówek oświatowych przez instytucje realizujące programy pomocowe i działające na rzecz edukacji. • Udział pracodawców, uczelni i innych podmiotów w kreowaniu szkolnych systemów edukacji zawodowej odpowiadających na potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. • Rozwój w Łodzi działalności znanych i znaczących w skali kraju firm sektora usług finansowo - rozliczeniowych (BPO), handlowych, hotelarskich i infrastruktury kulturalnej oraz technologii informatycznych, nowoczesnych technologii, biotechnologii. • Niższe koszty utrzymania budynków szkół i placówek po zakończeniu aktualnie przeprowadzanej termomodernizacji. • Nabór do łódzkich szkół uczniów z gmin ościennych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kumulacja dwóch roczników uczniów klas pierwszych szkoły podstawowej w roku szkolnym 2014/2015. • Spadek liczby nauczycieli kształcenia zawodowego dysponujących wysokimi kwalifikacjami specjalistycznymi. • Emigracja absolwentów szkół do lepiej gospodarczo rozwiniętych ośrodków w kraju. • Stereotypowe postrzeganie (m.in. przez uczniów i ich rodziców) szkół zawodowych jako „gorszych”. • Niedoinwestowanie edukacji oraz niedoszacowanie wydatków na ten sektor. • Brak możliwości wykonania zaleceń sanepidu, nadzoru budowlanego, służb bhp. • Pogłębianie się kryzysu finansów publicznych. • Brak środków finansowych na zapewnienie opieki lekarskiej i pielęgniarstwa w szkołach i placówkach ogólnodostępnych. • Brak w budżecie miasta środków na wkłady własne do projektów unijnych i programów rządowych dla oświaty. • Zmniejszenie liczby uczniów i oddziałów w szkołach na skutek niżu demograficznego i związany z tym rosnący koszt kształcenia ucznia. • Wadliwy, nieefektywny system awansu zawodowego nauczycieli. • Obowiązywanie przepisów Karty Nauczyciela i układu zbiorowego dla pracowników niepedagogicznych. • Wzrost biurokracji obciążającej szkoły, placówki dodatkową pracą. • Brak akceptacji społecznej dla restrukturyzacji sieci szkół wynikającej z niżu demograficznego.
---	--

3. WNIOSKI Z ANALIZY SWOT

Diagnoza stanu łódzkiej oświaty oraz analiza SWOT i konsultacje społeczne umożliwiły zidentyfikowanie wyzwań dla łódzkiej edukacji, które uznano za priorytetowe kierunki rozwoju edukacji w Łodzi, wyznaczniki ustalenia celów **POLITYKI** i programów działań.

Wyzwania łódzkiej edukacji:

1. **Zapewnienie pełnej dostępności przedszkoli, szkół i placówek zgodnie z potrzebami mieszkańców i aktualnymi trendami demograficznymi.**
2. **Doskonalenie jakości kształcenia, opieki i wychowania.**
3. **Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy.**
4. **Poprawa infrastruktury i wyposażenie w środki dydaktyczne.**
5. **Podniesienie kompetencji informacyjno – komunikacyjnych uczniów, nauczycieli i pracowników administracji oświatowej.**
6. **Wdrożenie mechanizmów służących wysokiej jakości zarządzania edukacją.**

4. CELE POLITYKI

W odniesieniu do zidentyfikowanych wyzwań ustalono cele **POLITYKI ROZWOJU EDUKACJI MIASTA ŁODZI 2020+**:

1. Cel strategiczny – *Przedszkola, szkoły i placówki oświatowe dostępne dla dzieci i młodzieży.*

Cele operacyjne:

1. Dostosowanie sieci przedszkoli i szkół oraz organizacji ich pracy do potrzeb łodzian.
2. Poszerzenie, szczególnie w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przez psychologów, logopedów, terapeutów i innych specjalistów.

2. Cel strategiczny – *Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania.*

Cele operacyjne:

1. Wypracowanie i wdrożenie rozwiązań sprzyjających efektywności pracy przedszkoli, szkół i placówek.
2. Zapewnianie bezpieczeństwa dzieci i uczniów oraz dbałość o ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

3. Cel strategiczny – *Szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne.*

Cele operacyjne:

1. Stymulowanie i wspomaganie inicjatyw służących zaangażowaniu pracodawców w budowanie nowoczesnego systemu kształcenia zawodowego.
2. Promowanie dobrych praktyk w zakresie współdziałania szkół, pracodawców, uczelni i innych podmiotów na rzecz efektywności kształcenia zawodowego.
3. Utworzenie łódzkiego systemu edukacji ustawicznej.

4. Cel strategiczny – *Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące w dobrych warunkach i nowoczesnie wyposażone.*

Cele operacyjne:

1. Poprawa infrastruktury – dostosowanie do obowiązujących standardów i wymagań, w tym sukcesywne niwelowanie barier architektonicznych.
2. Unowocześnianie wyposażenia techniczno -dydaktycznego szkół i placówek.

5. Cel strategiczny – *Szkoły i placówki oświatowe kreujące społeczeństwo informacyjne.*

Cele operacyjne:

1. Poprawa dostępności technologii informatycznej w łódzkich szkołach i placówkach.
2. Podniesienie poziomu umiejętności informatycznych nauczycieli, dyrektorów i pracowników administracji oświatowej

6. Cel strategiczny – *Szkoły i placówki oświatowe efektywnie zarządzane.*

Cele operacyjne:

1. Wdrożenie optymalnego systemu motywującego dyrektorów i pracowników szkół i placówek do efektywnej pracy.
2. Standaryzacja zatrudnienia pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych w szkołach i placówkach.
3. Wdrożenie jednolitego, spójnego systemu informatycznego usprawniającego zarządzanie oświatą.

5. PROGRAMY DZIAŁAŃ

Zestaw programów

Cele strategiczne	Programy	Czas realizacji
1. Przedszkola, szkoły i placówki oświatowe dostępne dla dzieci i młodzieży	1.1. <i>Łódzkie maluchy przedszkolakami</i>	2012 – 2015
	1.2. <i>Restrukturyzacja sieci szkół i placówek, modyfikacja ich pracy</i>	2012 – 2018
	1.3. <i>Kompleksowe wsparcie rozwoju dzieci i uczniów</i>	2013 – 2016
2. Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania	2.1. <i>Efektywna edukacja</i>	2013 – 2020
	2.2. <i>Uczniowie bezpieczni, zdrowi, aktywni</i>	2012 – 2020
3. Szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne	3.1. <i>Edukacja dla regionalnego rynku pracy</i>	2013 – 2020
	3.2. <i>Kształcenie ustawiczne</i>	2013 – 2018
4. Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące w dobrych warunkach i nowoczesnie wyposażone	4.1. <i>Placówki oszczędne i bezpieczne</i>	2013 – 2020
	4.2. <i>Placówki posiadające nowoczesną bazę sanitarną</i>	2013 – 2020
	4.3. <i>Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową</i>	2013 – 2020
5. Szkoły i placówki oświatowe kreujące społeczeństwo informacyjne	5.1. <i>Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego</i>	2012 – 2020
	5.2. <i>Nauczyciele i urzędnicy przyszłości</i>	2012 – 2020
6. Szkoły i placówki oświatowe efektywnie zarządzane	6.1. <i>System motywujący do efektywnej pracy</i>	2013 – 2017
	6.2. <i>Nowoczesne technologie w zarządzaniu oświatą</i>	2012 – 2015

1. Cel strategiczny

Przedszkola, szkoły i placówki oświatowe dostępne dla dzieci i młodzieży

Cel operacyjny:

Dostosowanie sieci przedszkoli i szkół oraz organizacji ich pracy do potrzeb łodzian.

1. Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Poziom skolaryzacji dzieci 3- i 4-letnich	Odsetek sześciolatków w szkole	Poziom wykorzystania bazy lokalowej szkół ogólnodostępnych
Jednostka	%	%	%
Wartość bazowa	73,4%	34,5%	<ul style="list-style-type: none"> – szkoły podstawowe - 66% – samodzielne gimnazja - 51% – samodzielne licea ogólnokształcące - 59% – zespoły szkół ogólnokształcących - 45% – zespoły szkół ponadgimnazjalnych - 53%
Wartość docelowa	90%	100%	<ul style="list-style-type: none"> – szkoły podstawowe - 80% – samodzielne gimnazja - 80% – samodzielne licea ogólnokształcące - 80% – zespoły szkół ogólnokształcących - 80% – zespoły szkół ponadgimnazjalnych - 80%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki % dzieci 3- i 4-letnich zameldowanych w Łodzi jest objęty wychowaniem przedszkolnym.	Wskaźnik informuje, jaki % dzieci 6-letnich zameldowanych w Łodzi uczęszcza do oddziałów przedszkolnych w szkołach lub rozpoczęło naukę w szkole.	Wskaźnik informuje, w jakim procencie wykorzystywana jest baza lokalowa szkół ogólnodostępnych.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożeniem osiągnięcia wskaźnika mogą być decyzje rodziców o zapewnieniu opieki dzieciom we własnym zakresie.	Osiągnięcie wskaźnika może utrudnić negatywne nastawienie rodziców do rozpoczęcia przez dzieci 6-letnie nauki w klasie pierwszej lub uczęszczanie przez nie do oddziału przygotowania przedszkolnego w szkole.	Zagrożenie może stanowić brak akceptacji społecznej wprowadzanych zmian, polegających na optymalizacji wykorzystania bazy, które mogą być rozumiane jako „pogarszanie warunków nauki”.

Programy działań:

Program	1.1. <i>Łódzkie maluchy przedszkolakami.</i>
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzenie adresowanej do rodziców, dyrektorów i nauczycieli akcji promującej wychowanie przedszkolne i program <i>6-latek w szkole</i> we współpracy przedszkoli i szkół podstawowych. – Zapewnienie warunków do nauki sześciolatków w klasie pierwszej i zwiększenie ich naboru do szkoły.

	<ul style="list-style-type: none"> – Utworzenie nowych oddziałów dzięki powiększeniu bazy lokalowej przedszkoli, np. poprzez zaadoptowanie pomieszczeń w szkołach. – Objęcie różnymi formami opieki przedszkolnej (w przedszkolach publicznych i niepublicznych, punktach przedszkolnych, oddziałach przedszkolnych w szkołach) większej liczby dzieci 3- i 4-letnich dzięki utworzeniu nowych miejsc i „przejściu” sześciolatków do szkół (szczególnie na terenie dawnych dzielnic: Górnej i Polesia, tj. w rejonach, w których jest najmniej miejsc). – Dostosowanie czasu pracy przedszkoli do potrzeb rodziców przedszkolaków.
Czas realizacji	2012 – 2015
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Nowe miejsca w przedszkolach będą szansą na objęcie wychowaniem przedszkolnym większej liczby dzieci oraz zwiększenie liczby etatów nauczycieli i pracowników niepedagogicznych. Obowiązek nauki sześciolatków od 2014 r. umożliwi objęcie opieką przedszkolną większej liczby dzieci 3- i 4-letnich. Ryzykiem są długotrwałe procedury i brak funduszy na modernizację niewykorzystywanych pomieszczeń w szkołach podstawowych oraz dostosowanie ich do potrzeb sześciolatków.
Partnerzy, sojusznicy	Podmioty niepubliczne zainteresowane prowadzeniem przedszkoli i punktów przedszkolnych, rodzice, przedszkola i szkoły podstawowe, Kuratorium Oświaty.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Polityka oświatowa państwa – obniżenie wieku szkolnego, rządowy program <i>6-latek w szkole</i> .

Program	1.2. <i>Restrukturyzacja sieci szkół i placówek, modyfikacja ich pracy.</i>
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Uruchomienie oddziałów przedszkolnych w budynkach szkół podstawowych. – Wydłużenie czasu pracy świetlic szkolnych zgodnie z oczekiwaniami rodziców. – Restrukturyzacja, łączenie szkół/placówek, z uwagi na drastyczny spadek liczby uczniów, zbyt małą efektywność pracy, nieracjonalne wykorzystanie bazy i zaplecza do realizacji zadań edukacyjno – wychowawczych, zły stan techniczny, konieczność przeznaczenia znacznych środków finansowych na niezbędne remonty (często przy nieuregulowanym stanie prawnym nieruchomości) oraz zapewnienie podstawowych standardów bezpieczeństwa, zbyt wysokie koszty utrzymania w porównaniu z innymi, podobnymi szkołami, placówkami.
Czas realizacji	2012 – 2018
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Zlokalizowanie oddziałów przedszkolnych w budynkach szkół podstawowych stworzy szansę na racjonalne wykorzystanie dostępnej bazy. Oszczędności poczynione w procesie, łączenia szkół będą wykorzystane na poprawę warunków pozostałych placówek. Restrukturyzacja oraz łączenie szkół jest procesem trudnym i długim wywołującym niepokój społeczny i niezadowolenie.
Partnerzy, sojusznicy	Osoby prawne i fizyczne.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Polityka oświatowa państwa – obniżenie wieku szkolnego, rządowy program <i>6-latek w szkole</i> . Polityka optymalizacji finansowania edukacji. Algorytm podziału części subwencji oświatowej.

Cel operacyjny:

Poszerzenie, szczególnie w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przez psychologów, logopedów, terapeutów i innych specjalistów.

2. Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Odsetek przedszkoli i szkół, w których rozwój uczniów wspierają specjaliści.
Jednostka	%
Wartość bazowa	16%
Wartość docelowa	50%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki jest odsetek przedszkoli i szkół, w których rozwój uczniów wspierają specjaliści.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożenie osiągnięcia wskaźnika docelowego może nastąpić w przypadku braku możliwości finansowych do zatrudnienia specjalistów w przedszkolach i szkołach oraz trudności we wprowadzeniu zmiany organizacji pracy specjalistów zatrudnionych w poradniach psychologiczno – pedagogicznych.

Program	1.3. Kompleksowe wsparcie rozwoju dzieci i uczniów.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Dokonanie diagnozy zagospodarowania czasu pracy specjalistów zatrudnionych w poradniach psychologiczno – pedagogicznych i opracowanie pilotażowego projektu zmian w tym zakresie (część zadań zawodowych realizowana w przedszkolach i szkołach, a nie w miejscu pracy). – Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na organizację optymalnego wsparcia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. – Wspomaganie finansowe nauczycieli nabywających dodatkowe kwalifikacje specjalistyczne (np. logopedyczne) oraz poszerzających kompetencje w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. – Poszerzenie zakresu współdziałania przedszkoli i szkół oraz współpracy z uczelniami (w zakresie organizacji praktyk studentów psychologii, logopedii i innych specjalności) i z wolontariuszami.
Czas realizacji	2013 – 2016
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Dzięki współpracy z uczelniami, będzie szansa na rzetelne diagnozowanie potrzeb uczniów i wsparcie adekwatne do tych potrzeb. Może wystąpić ryzyko koncentracji na pracy z uczniami mającymi trudności w nauce i poświęcania mniejszej uwagi uczniom zdolnym.
Partnerzy, sojusznicy	Uczelnie pedagogiczne, studenci, wolontariusze (np. emerytowani nauczyciele, psychologowie), poradnie psychologiczno – pedagogiczne.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Kierunki polityki oświatowej państwa.

2. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania

Cel operacyjny:

Wypracowanie i wdrażanie rozwiązań sprzyjających efektywności pracy przedszkoli, szkół i placówek.

1. Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej	Edukacyjna Wartość Dodana (EWD) w gimnazjach	Zdawalność egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe
Jednostka	liczba	EWD dodatni	%
Wartość Bazowa	- 26 (wynik niższy od wyników w innych dużych miastach) - w dawnych dzielnicach: 21,34 – Śródmieście 23,42 – Górna 24,29 – Widzew 24,31 – Polesie 24,39 – Bałuty	- 25% gimnazjów – EWD dodatni z części humanistycznej egzaminu - 40% gimnazjów – EWD dodatni z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu	<u>licea ogólnokształcące:</u> - zdawalność z języka polskiego: 2011 – 54,9%, 2012 – 53,0% - zdawalność z matematyki: 2011 – 51,4%, 2012 – 58,5% <u>technika:</u> - zdawalność z języka polskiego: 2011 – 44,4%, 2012 – 45,6% - zdawalność z matematyki: 2011 – 35,5%, 2012 – 46,4% - zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe: 2011 – 53,0%, 2012 – 50,0% <u>zasadnicze szkoły zawodowe:</u> - zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe: 2011 – 64,0%, 2012 – 67,3%
Wartość docelowa	- wynik równy lub wyższy w porównaniu z wynikami w innych dużych miastach – wynik zbliżony w szkołach w dawnych dzielnicach Łodzi.	- 75% gimnazjów – EWD dodatni z części humanistycznej egzaminu - 75% gimnazjów – EWD dodatni z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu.	W każdym typie szkoły zdawalność wyższa o 25% od bazowej.
Opis wskaźnika	Wskaźniki informują, jakie wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych uzyskują uczniowie łódzkich szkół: - w porównaniu z wynikami uczniów Gdańska, Krakowa,	Wskaźnik informuje, jaki odsetek gimnazjów ma dodatnią wartość EWD.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek uczniów zdaje egzamin maturalny oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

	Warszawy, Wrocławia, Poznań, - w porównaniu szkół z podziałem na dawne dzielnice.		
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożeniem może być zbyt niska efektywność procesu kształcenia realizowanego według nowych podstaw programowych oraz obawy przed nieznanym, wynikające ze zmiany formuły egzaminów gimnazjalnych (od 2012 r.) i maturalnych (od 2015 r.).		

Program	2.1. <i>Efektywna edukacja.</i>
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie analizy wyników sprawdzianu, egzaminów i wskaźnika EWD oraz wykorzystywania wniosków z tych analiz do poprawy efektywności procesów edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności kluczowych. – Wdrażanie w przedszkolach i szkołach projektów unijnych i programów – własnych, lokalnych, ogólnopolskich, np. <i>Przedszkole dla malucha</i>, <i>Wyjątkowy uczeń</i>, <i>Nowa Rola Placówek Doskonalenia Nauczycieli – wspomaganie szkół</i>, <i>System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół</i>. – Opracowanie i wdrożenie miejskiego systemu wsparcia uczniów zdolnych (obejmującego m.in. identyfikowanie zdolności, uzdolnień i talentów oraz dostosowanie oferty zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych do potrzeb tych uczniów). – Utworzenie systemu popularyzowania innowacji pedagogicznych obejmującego m.in. redagowanie gazety (w wersji elektronicznej i drukowanej), uruchomienie platformy umożliwiającej upowszechnianie dobrych praktyk i wymianę doświadczeń.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Poszerzenie kompetencji nauczycieli pozwoli na opracowanie i wdrożenie jednolitego systemu diagnozowania zdolności, uzdolnień i talentów. Może wystąpić ryzyko koncentracji uwagi na pracy z uczniami szczególnie uzdolnionymi.
Partnerzy, sojusznicy	Kuratorium Oświaty, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna, Wydział Kultury w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Wydział Sportu w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, domy kultury, biblioteki, teatry, kina, ośrodki ekologiczne, uczelnie (uniwersytety dziecięce), organizacje pozarządowe, Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi, Regionalna Organizacja Turystyczna, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Stowarzyszenie <i>Łódzka Inicjatywa Młodzieży</i> .
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Program Wspierania Aktywności Obywatelskiej, <i>Centra Aktywności Lokalnej</i> . Realizację będzie wspierał Program <i>System motywujący do efektywnej pracy, Młodzi w Łodzi</i> .

Cel operacyjny:

Zapewnianie bezpieczeństwa dzieci i uczniów oraz dbałość o ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

2. Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Odsetek dzieci ze środowisk zagrożonych lub wykluczonych społecznie, z wysokim stopniem zagrożenia demoralizacją.
Jednostka	%
Wartość Bazowa	7,5%
Wartość Docelowa	5%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki % łódzkich dzieci funkcjonuje w środowiskach zagrożonych lub wykluczonych społecznie, z wysokim stopniem zagrożenia demoralizacją.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożeniem może być brak środków finansowych.

Program	2.2. <i>Uczniowie bezpieczni, zdrowi, aktywni.</i>
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Opracowanie i wdrożenie spójnego programu edukacji dla bezpieczeństwa. – Wdrożenie do praktyki działalności interdyscyplinarnych zespołów wychowawczych (składających się z przedstawicieli pomocy społecznej, służby zdrowia, poradni psychologiczno – pedagogicznych, sądownictwa, policji, Straży Miejskiej) wspierających szkoły i nauczycieli w pracy z uczniami szczególnie zagrożonymi wykluczeniem edukacyjnym i w dalszej konsekwencji – wykluczeniem społecznym. – Opracowanie modelu diagnozy zagrożeń wynikających z zaburzonych zachowań wśród uczniów i wdrożenie systemu wczesnej interwencji dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (ze szczególnym naciskiem na grupy zagrożone wykluczeniem społecznym). – Tworzenie warunków do realizacji edukacji zdrowotnej w szkołach, w tym: wzbogacenie kompetencji nauczycieli i doskonalenie przedstawicieli rad pedagogicznych gimnazjów w zakresie mediacji oraz pozyskanie programów profilaktycznych adekwatnych do problemów dzieci i młodzieży. – Wdrożenie, w partnerstwie międzysektorowym, programu promującego aktywne spędzanie czasu wolnego (rozwijanie zainteresowań, sport, rekreację itd.) adresowanego szczególnie do dzieci i młodzieży z grup ryzyka, zagrożonych wykluczeniem społecznym. – Zapewnienie szkołom możliwości współpracy z psychologami i terapeutami w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych, życiowych i psychicznych uczniów, w tym stworzenie systemu współpracy szkół, przedszkoli i poradni psychologiczno pedagogicznych w obszarze diagnozy i wczesnej interwencji psychologiczno – pedagogicznej. – Opracowanie i wdrożenie systemu opieki psychologicznej nad uczniami rozpoczynającymi naukę na kolejnym etapie edukacji. – Organizacja opieki pielęgniarstwa i medycznej w szkołach, placówkach. – Budowanie partnerstwa lokalnego między placówkami oświatowymi

	oraz organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami na rzecz przygotowania uczniów do aktywności społecznej, obywatelskiej, uczestnictwa w kulturze i kształtowania świadomości ekologicznej.
Czas realizacji	2012 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Szansę realizacji wzmacniają doświadczenia z działalności Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie, wdrożone programy: Ochrony Zdrowia Psychicznego, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Przeciwdziałania Przemocy i Aktywizacji Społecznej Dzieci i Młodzieży. Rozpoczęto akcję <i>Od szkolnych sklepików do zdrowych nawyków</i> . Ryzyko może stanowić nieadekwatność oferty do potrzeb, np. na skutek nietrafnej diagnozy ze względu na trudności w pozyskiwaniu rzetelnych informacji od uczniów. Ryzyko może stanowić nieadekwatność oferty do potrzeb, pogłębianie się nierówności społecznych i nasilanie konfliktów społecznych wynikających z regresu gospodarczego, postępujący kryzys rodziny i osłabienie więzi rodzinnych i odpowiedzialności członków rodzin.
Partnerzy, sojusznicy	Kuratorium Oświaty, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Wydział Kultury w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Wydział Sportu w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Straż Miejska, Policja, kluby sportowe, stacje sanitarno – epidemiologiczne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, lider promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	<i>Strategia Polityki Zdrowotnej dla Miasta Łodzi, Polityka Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2020+, Polityka Rozwoju Sportu 2020+ dla Miasta Łodzi</i> , rządowe programy, np. <i>Bezpieczna i przyjazna szkoła, Profilaktyka a Ty/Edukacja</i> (współpraca Ministerstwa Edukacji Narodowej z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji) oraz programy edukacyjne dla nauczycieli, np. <i>Szkolna Interwencja Profilaktyczna</i> , międzynarodowy program <i>Golden Five</i> , policja, Straż Miejska, straż pożarna, Urząd Marszałkowski, Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi.

3.Cel strategiczny

*Szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy
i kształcenie ustawiczne*

Cele operacyjne:

Stymulowanie i wspomaganie inicjatyw służących zaangażowaniu pracodawców w budowanie nowoczesnego systemu kształcenia zawodowego.

Promowanie dobrych praktyk w zakresie współdziałania szkół, pracodawców, uczelni i innych podmiotów na rzecz efektywności kształcenia zawodowego.

1. Wskaźniki osiągnięcia celów operacyjnych

Nazwa wskaźnika	Odsetek wszystkich łódzkich szkół objętych systemem doradztwa zawodowego	Odsetek szkół zawodowych współpracujących z pracodawcami
Jednostka	%	%
Wartość bazowa	25%	60% (zaawansowanej współpracy z pracodawcami)
Wartość docelowa	100%	100%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki procent wszystkich łódzkich szkół jest objęty wsparciem w budowaniu i wdrażaniu wewnątrzszkolnego systemu orientacji i poradnictwa zawodowego.	Wskaźnik informuje, jaki procent łódzkich zespołów szkół ponadgimnazjalnych współpracuje systematycznie z pracodawcami w różnych formach.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego		Potencjalnym zagrożeniem jest ryzyko wystąpienia kryzysów gospodarczych lub innych zapaści ekonomicznych. Z deklaracji uzyskanych w badaniach ankietowych wynika, że wszystkie szkoły zawodowe w Łodzi planują kontynuację oraz poszerzanie zakresu i wzbogacanie form współpracy z pracodawcami.

Program	3.1. Edukacja dla regionalnego rynku pracy.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Budowanie łódzkiego modelu doradztwa zawodowego poprzez dostosowanie wewnątrzszkolnego systemu orientacji i poradnictwa zawodowego, wdrażanego w gimnazjach, do potrzeb innych typów szkół oraz objęcie tych szkół stałym wsparciem w budowaniu i wdrażaniu wewnątrzszkolnych systemów orientacji i poradnictwa zawodowego (na bazie modelu opracowanego przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego). – Upowszechnienie praktyk i staży zawodowych dla uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych i ogólnokształcących. – Realizacja wybranych zajęć szkolnych u pracodawców. – Promowanie idei budowania sprzężeń zwrotnych w układzie edukacja a rynek pracy. – Kampania medialna promująca dobre praktyki w przedmiotowym obszarze,

	<p>m.in. organizacja seminariów i konferencji służących upowszechnieniu dobrych praktyk z zakresu współpracy firm ze szkołami i uczelniami, publikacje książkowe, broszurowe, ulotki, sponsorowane artykuły w gazetach.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Promocja szkół zawodowych wśród uczniów gimnazjów. – Popularyzacja dotychczas rzadziej stosowanych form współpracy firm ze szkołami (np. konsultacji z dyrekcją i nauczycielami odnośnie treści kształcenia, udział w opracowywaniu programów procesów edukacyjnych, prowadzenia klas patronackich, zapewniania sprzętu do zajęć praktycznych). – Popularyzacja i dofinansowanie kursów pedagogicznych dla pracowników firm współpracujących ze szkołami i oddelegowanych do prowadzenia zajęć z uczniami.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	<p>Szansę powodzenia zaplanowanych przedsięwzięć stanowi aktualnie prowadzona działalność, polegająca na włączaniu się pracodawców w przedsięwzięcia związane z doradztwem zawodowym oraz promowanie szkolnictwa zawodowego. Wśród dobrych praktyk wskazać można animowane przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego Forum Pracodawców oraz współpracę Ośrodka Doradztwa Zawodowego w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego z licznymi firmami, a także partnerstwo związane pomiędzy Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji, w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, a partnerami społecznymi (w tym m.in. Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną). Ryzyko jest związane z niewiadomą, co do konkretnych obszarów wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w przyszłości. Zakłócenia w realizacji poszczególnych działań mogą być spowodowane niewystarczającymi możliwościami finansowania ze wskazanych źródeł oraz zbyt małym zaangażowaniem pracodawców.</p>
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Izba Rzemieślnicza w Łodzi, organizacje pracodawców.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Spójność z rządową strategią „Polska 2030” oraz Strategią Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ Filar I Gospodarka i Infrastruktura.

Cel operacyjny:

Utworzenie łódzkiego systemu edukacji ustawicznej.

2. Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Liczba placówek wdrażających system doskonalenia nauczycieli zgodny	Odsetek szkół, placówek organizujących kwalifikacyjne kursy zawodowe.
-----------------	---	---

	z nowym rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli.	
Jednostka	liczba	%
Wartość bazowa	0	0%
Wartość docelowa	1	10%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaka jest liczba placówek prowadzonych przez Miasto Łódź, które organizują doskonalenie zawodowe nauczycieli zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek szkół, placówek organizuje kwalifikacyjne kursy zawodowe zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w kształceniu zawodowym.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak zagrożeń, gdyż Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego jest placówką wdrażającą wiele działań korespondujących z nowymi wymaganiami.	Osiągnięcie wskaźnika docelowego może utrudnić brak niezbędnych zasobów (bazy techniczno – dydaktycznej).

Program	3.2. <i>Kształcenie ustawiczne.</i>
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Optymalizacja systemu doskonalenia nauczycieli zgodnie z trendami zmian w edukacji. – Kształtowanie mobilności zawodowej mieszkańców Łodzi poprzez tworzenie warunków umożliwiających osiągnięcie kwalifikacji zawodowych w trybie formalnym i pozaformalnym, w tym organizacja kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów e-learningowych i hybrydowych (według programów uwzględniających Krajowe Ramy Kwalifikacji).
Czas realizacji	2013 – 2018
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Zagrożeniem może być brak środków na: modernizację pomieszczeń szkół i placówek oraz niezbędne wyposażenie. Ryzyko jest związane z niewiadomą, co do konkretnych obszarów wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w przyszłości.
Partnerzy, sojusznicy	Kuratorium Oświaty, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna, uczelnie, pracodawcy, placówki doskonalenia nauczycieli, komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Zmiany uregulowań prawnych dotyczących kształcenia zawodowego i placówek doskonalenia nauczycieli, Rezolucji Rady Unii Europejskiej, Krajowe Ramy Kwalifikacji.

4. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące w dobrych warunkach.

Cel operacyjny:

Podniesienie standardów infrastruktury oświatowej.

1. Wskaźniki osiągnięcia celów operacyjnych

Nazwa wskaźnika	Odsetek placówek poddanych termomodernizacji oraz remontom uzupełniającym.	Odsetek placówek posiadających nowoczesną bazę sanitarną.	Liczba decyzji/zaleceń administracyjnych dotyczące stanu technicznego budynków.
Jednostka	%	%	Liczba
Wartość bazowa	1,5%	27%	419
Wartość docelowa	38%	75%	210
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki odsetek placówek edukacyjnych oprócz termomodernizacji ma dodatkowo wyremontowaną część wewnętrzną, zainstalowanie czynniki pomiaru wykorzystywania mediów oraz w pełni aktywny system zapobiegania kłeskom żywiołowym.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek placówek edukacyjnych posiada zmodernizowane wszystkie węzły sanitarne oraz zaplecze sanitarne sal gimnastycznych i boisk.	Wskaźnik informuje o liczbie nakazów, decyzji i zaleceń administracyjnych dotyczących stanu technicznego budynków, wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, Komendanta Straży Pożarnej, Wojewódzki Inspektorat Budowlany, Państwową Inspekcję Pracy, Kuratorium Oświaty oraz służby miejskie.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak środków w budżecie Miasta.	Brak środków w budżecie Miasta.	Brak środków w budżecie Miasta.

Program	4.1. Placówki oszczędne i bezpieczne.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Kompleksowa modernizacja pokrycia dachowego i obróbek dekarских wraz z przemurowaniem kominów wentylacyjnych i spalinowych. – Pełne odwilgocenie najniższych kondygnacji budynków (piwnic i obniżonych parterów). – Pełne udrożnienie kanalizacji deszczowej. – Naprawa ciągów komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych. – Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań nawierzchni podłogowych (posadzkowych).

	– Wykonanie instalacji odgromowej z zastosowaniem najnowszych rozwiązań.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Podstawowym ryzykiem jest brak środków na przeprowadzenie zasadniczych przedsięwzięć.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Gospodarki Komunalnej w Departamencie Infrastruktury i Lokali Urzędu Miasta Łodzi.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Ścisłe powiązanie z programem "Termomodernizacja gminnych budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych" realizowanym w ramach Polityki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

Program	4.2. Placówki posiadające nowoczesną bazę sanitarną.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Analiza stanu technicznego bazy sanitarnej po realizowanym w latach 2007 – 2010 programie „modernizacja sanitariatów i zapleczy sal gimnastycznych w placówkach oświatowych”. – Kompleksowy remont pozostałych, dotąd nie remontowanych węzłów sanitarnych w szkołach i placówkach. – Kompleksowy remont zapleczy szatniowo – sanitarnych sal gimnastycznych. – Budowa zapleczy sanitarnych dla boisk sportowych z unowocześnioną nawierzchnią.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Podstawowym ryzykiem jest brak środków na przeprowadzenie zasadniczych przedsięwzięć.

**Cel operacyjny:
Rozwój bazy sportowej szkół.**

1. Wskaźniki osiągnięcia celów operacyjnych

Nazwa wskaźnika	Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową.
Jednostka	%
Wartość bazowa	3,2 %
Wartość docelowa	45%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki odsetek szkół posiada kompleksy sportowe, czyli wyremontowane sale gimnastyczne, nowoczesne i funkcjonalne boiska i dobre wyposażenie w sprzęt sportowy.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak środków w budżecie Miasta i nieuregulowany stan prawny części nieruchomości oświatowych.

Program	4.3. Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Kompleksowy remont sal gimnastycznych i dostosowanie ich do nowoczesnych potrzeb sportowych. – Dopuszczenie szkół i placówek w sprzęt sportowy. – Budowa boisk (możliwe przygotowanie programu boisk wielofunkcyjnych, lekkoatletycznych lub innych boisk sportowych) w szkołach i placówkach, które nie były dotąd ujęte w programie „Moje Boisko – Orlik 2012” lub innych programach zewnętrznych.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Podstawowym ryzykiem jest brak środków na przeprowadzenie zasadniczych przedsięwzięć.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Sportu w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Kluby i towarzystwa sportowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Polityka Rozwoju Sportu 2020+ dla Miasta Łodzi.

5. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe kreujące społeczeństwo informacyjne

Cel operacyjny:

Poprawa dostępności technologii informatycznej w łódzkich szkołach i placówkach.

1. Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Średnia liczba uczniów przypadających na jedno stanowisko komputerowe podczas zajęć edukacyjnych.	Odsetek szkół i placówek posiadających bezprzewodowy dostęp do Internetu we wszystkich salach dydaktycznych.	Odsetek szkół i placówek wyposażonych w co najmniej jedną tablicę interaktywną.	Odsetek szkół i placówek wykorzystujących platformy edukacyjne.
Jednostka	liczba	%	%	%
Wartość bazowa	2	18%	71%	35%
Wartość docelowa	1	100%	100%	100%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaka średnia liczba uczniów przypada na jedno stanowisko komputerowe w szkole.	Wskaźnik informuje, jaki procent szkół i placówek posiada bezprzewodowy dostęp do Internetu we wszystkich salach lekcyjnych.	Wskaźnik informuje, jaki procent szkół dysponuje minimum jedną tablicą interaktywną.	Wskaźnik informuje, jaki procent szkół i placówek wykorzystuje platformy edukacyjne.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak funduszy na zakup komputerów może utrudnić osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika. Trudności takie mogą także wystąpić w latach wyżu demograficznego.	Brak funduszy może utrudnić osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika, a brak specjalistów utrzymujących funkcjonowanie sieci w szkołach może utrudnić lub ograniczyć prawidłowe wykorzystanie dostępnych zasobów.	Brak funduszy na zakup niezbędnej liczby tablic może spowodować zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika. Tablice interaktywne mogą być wykorzystywane tylko w salach wyposażonych w sprawny sprzęt komputerowy.	Nieuwzględnienie w programie działań modernizacyjnych lub wymiany sprzętu przestarzałego, zużytego może utrudnić osiągnięcie wskaźnika w zaplanowanym terminie.

Program	5.1. Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie liczby stanowisk komputerowych dla uczniów i sal dydaktycznych wyposażonych w sprzęt multimedialny z możliwością korzystania z platform edukacyjnych zawierających multimedialne materiały edukacyjne. – Wymiana i modernizacja sprzętu komputerowego oraz infrastruktury sieciowej szkół i placówek z umożliwieniem dostępu do sieci bezprzewodowej. – Utrzymanie sprawności sprzętu komputerowego i infrastruktury informatycznej. – Zbudowanie szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz zaprojektowanie i wdrożenie platformy edukacyjnej w ramach realizowanego przez Miasto projektu Regionalnego Programu Operacyjnego <i>Metropolitarna Sieć Szerokopasmowego Dostępu do Internetu</i>.
Czas realizacji	2012 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szansa i ryzyko realizacji	Szansę powodzenia zaplanowanych przedsięwzięć stanowią m.in. rozpoczęte w Łodzi prace nad budową szerokopasmowego dostępu do Internetu. Zakłócenia w realizacji poszczególnych działań spowodowane np. niewystarczającymi nakładami finansowymi, brakiem możliwości pozyskania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego lub przedłużającym się czasem realizacji mogą skutkować przerwaniem lub zawieszeniem wdrażania programu.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Informatyki w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi, uczelnie, firmy komputerowe, Regionalne Centrum Innowacji firmy Microsoft.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Spójność: <ul style="list-style-type: none"> – ze <i>Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego</i> zakładającą m.in. „Wspomaganie rozwoju kompetencji cyfrowych - cyfrowa szkoła”, – z projektem Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji <i>Cyfrowa szkoła</i>.

Cel operacyjny:

Podniesienie poziomu umiejętności informacyjnych nauczycieli, dyrektorów i pracowników Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi.

2. Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Odsetek pracowników pedagogicznych wykorzystujących technologie informacyjne w procesie kształcenia.	Odsetek pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi sprawnie, efektywnie posługujących się technologią informacyjno - komunikacyjną w codziennej pracy.
Jednostka	%	%
Wartość bazowa	niewystarczająca	niewystarczająca
Wartość docelowa	80%	90%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki odsetek łódzkich dyrektorów i nauczycieli wykorzystuje technologie informacyjne w procesie dydaktycznym.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi stanowią osoby, które efektywnie wykorzystują technologię informacyjno - komunikacyjną w codziennej pracy.
Potencjalne	Brak środków finansowych	Osiągnięcie wskaźnika docelowego

zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	na doskonalenie dużej liczby pracowników pedagogicznych oraz brak ich zaangażowania we wzbogacanie sposobów wykorzystywania technologii informacyjnych w procesie kształcenia może uniemożliwić osiągnięcie wskaźnika docelowego.	może utrudnić brak środków finansowych i możliwości organizacyjnych.
---	---	--

Program	5.2. <i>Nauczyciele i urzędnicy przyszłości.</i>	
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzenie oferty edukacji ustawicznej dotyczącej możliwości wykorzystania technologii informacyjnej, w tym oferty kursów realizowanych w formach zdalnych. 2. Monitorowanie procesu doskonalenia, wzbogacania kompetencji kadry pedagogicznej szkół i placówek oraz pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi w zakresie stosowania technologii informacyjnej i komunikacyjnej w pracy. 3. Upowszechnienie certyfikowania umiejętności informatycznych. 4. Promowanie osiągnięć nauczycieli związanych ze stosowaniem nowoczesnych technologii, w tym e-learningu. 	
Czas realizacji	2012 – 2020	
Wartość programu	5 mln	
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.	
Szanse i ryzyka realizacji	<p>Doświadczenia części nauczycieli w stosowaniu technologii informacyjno – komunikacyjnej w procesie kształcenia oraz ich sukcesy (np. w światowym konkursie <i>Innowacyjny nauczyciel</i>) mogą stymulować zainteresowanie innych nauczycieli stosowaniem nowoczesnych technologii.</p> <p>W związku z szybkim tempem rozwoju technologii informacyjnych, nabyte umiejętności mogą okazać się niewystarczające bez ich systematycznego doskonalenia i wzbogacania.</p>	
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Informatyki w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi, Regionalne Centrum Innowacji firmy Microsoft, uczelnie, firmy komputerowe.	
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Spójność ze <i>Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego</i> zakładającą m.in. „Wspomaganie rozwoju kompetencji cyfrowych - cyfrowa szkoła”.	

6. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe efektywnie zarządzane

Cele operacyjne:

Standaryzacja zatrudnienia pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych w szkołach i placówkach.

1. Wskaźniki osiągania celów operacyjnych

Nazwa wskaźnika	System motywujący kadre szkół i placówek do efektywnej pracy.	Odsetek przedszkoli, szkół i placówek objętych jednolitym systemem standaryzacji zatrudnienia pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.
Jednostka	Liczba	%
Wartość bazowa	0	10%
Wartość docelowa	1	80%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, czy Miasto dysponuje systemem motywującym pracowników szkół do efektywnej pracy.	Wskaźnik informuje, jaki % przedszkoli, szkół i placówek jest objęty jednolitym systemem standaryzacji zatrudnienia pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożenie może być związane z niechęcią środowiska, w tym dyrektorów szkół i placówek do wprowadzenia czytelnich zasad i standardów pracy.	

Program	6.1. System motywujący do efektywnej pracy
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Opracowanie (we współdziałaniu z Zespołem Doradczym reprezentującym dyrektorów wszystkich typów szkół i placówek oraz związkami zawodowymi) i wdrożenie standardów pracy, kryteriów przyznawania dodatków funkcyjnych i motywacyjnych dla poszczególnych grup pracowników, w tym kadry zarządzającej. – Wspieranie postaw menedżerskich dyrektorów.
Czas realizacji	2013 – 2017
Źródła finansowania	Środki budżetowe
Szanse i ryzyka realizacji	Szansa – ujednoczenie standardów pracy przedszkoli, szkół i placówek. Standaryzacja może przyczynić się do redukcji zatrudnienia.
Partnerzy, sojusznicy	Komisja Edukacji Rady Miejskiej w Łodzi.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	

Cel operacyjny:**Wdrożenie jednolitego, spójnego systemu informatycznego usprawniającego zarządzanie oświatą.**

2. Wskaźnik osiągnięcia celu operacyjnego

Nazwa wskaźnika	Liczba programów komputerowych wykorzystywanych do zarządzania łódzkimi szkołami i placówkami.
Jednostka	Liczba
Wartość bazowa	44 programy/systemy, w tym: – do opracowania arkusza organizacyjnego – 3 – do opracowania planu zajęć – 6 – e-dziennik – 6 – księgowy – 25 – kadrowy – 9 – do obsługi sekretariatu – 6 – do gromadzenia danych dotyczących potrzeb remontowych i dokumentowania prac zrealizowanych w tym zakresie – 0 – system elektronicznego naboru – 2 – elektroniczny system do monitorowania obowiązku szkolnego i nauki – 1
Wartość docelowa	1 spójny system do każdego rodzaju prac.
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje o liczbie programów/systemów informatycznych wykorzystywanych do zarządzania pracą łódzkich szkół i placówek.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Osiągnięcie wartości wskaźnika docelowego może być zagrożone w przypadku zbyt wysokich kosztów przygotowania spójnego, jednolitego systemu informatycznego do zarządzania łódzką edukacją oraz opór potencjalnych użytkowników przed zmianą wymuszającą rezygnację z działań rutynowych (tj. pracy z dotychczas stosowanymi programami), a tym samym przed nauką „nowego”.

Program	6.2. Nowoczesne technologie w zarządzaniu oświatą
Działania	– Opracowanie zakresu funkcjonalności systemu informatycznego do zarządzania oświatą. – Zbudowanie i wdrożenie systemu informatycznego ułatwiającego i usprawniającego zarządzanie oświatą na poziomie każdej szkoły i placówki oraz Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi. – Organizacja szkoleń i funkcjonowania punktu konsultacyjnego dla osób korzystających z nowego systemu.
Czas realizacji	2012 – 2015
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Duża konkurencyjność firm komputerowych sprzyjająca wielości i różnorodności systemów informatycznych, a tym samym możliwości wyboru najkorzystniejszych ofert. Doświadczenia związane z korzystaniem z obecnie stosowanych rozwiązań (trudności z szybkim pozyskiwaniem rzetelnych danych i informacji oraz konieczność ich powielania), które nie sprzyjają optymalizacji czynności zarządczych mogą demotywować dyrektorów szkół, placówek i pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi do wprowadzenia nowych rozwiązań.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Informatyki w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi, firmy informatyczne.
Powiązania ze strategiami,	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego.

innymi programami	
----------------------	--

DIAGNOZA STANU ŁÓDZKIEJ EDUKACJI

Wprowadzenie

1. Prognoza demograficzna do roku 2035
2. Obszar 1 – Dostęp do edukacji, opieki i wychowania
3. Obszar 2 – Jakość kształcenia, wychowania i opieki
4. Obszar 3 – Edukacja dla rynku pracy i kształcenie ustawiczne
5. Obszar 4 – Baza materialna i wyposażenie techniczno-dydaktyczne
6. Obszar 5 – Informatyzacja szkół i placówek oświatowych
7. Obszar 6 – Zarządzanie i finansowanie

WPROWADZENIE

Przeprowadzona diagnoza służy zebraniu danych i informacji obrazujących sytuację łódzkiej oświaty. Jej autorzy koncentrowali się zarówno na tendencjach zarejestrowanych jak i potencjalnych.

W celu usprawnienia procesu porządkowania gromadzonych danych dokonano ich podziału w odniesieniu do następujących sześciu obszarów:

1. Dostęp do edukacji, opieki i wychowania.
2. Jakość kształcenia, wychowania i opieki.
3. Edukacja dla rynku pracy i kształcenie ustawiczne.
4. Baza materialna i wyposażenie techniczno-dydaktyczne.
5. Dostępność i wykorzystanie technologii informacyjnej w edukacji i dla edukacji
6. Zarządzanie i finansowanie edukacji.

Analiza zebranego materiału umożliwiła określenie mocnych i słabych stron, a także pomogła w określeniu problemów łódzkiej edukacji, wśród których wyróżniono najistotniejsze, tj. kompatybilne z problemami wskazanymi w strategiach rozwojowych krajowych i lokalnych oraz występujące w mieście w dużym natężeniu i mające szeroki zakres. W odniesieniu do nich opracowano **POLITYKĘ ROZWOJU EDUKACJI MIASTA ŁODZI 2020+**. Stanowi ona program realizacyjny *Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+*.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO ROKU 2035

Uwarunkowania demograficzne

Łódź jest jednym z największych pod względem liczby ludności miast w Polsce. Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011, na koniec 2011 r. liczba ludności miasta kształtowała się na poziomie 725,1 tys. osób.

W Łodzi mieszka o 15% mieszkańców mniej niż ćwierć wieku temu. Dzietność tu jest niższa niż w innych miastach – w 2009 r. wynosiła 1,222 (średnia dla Polski 1,398). Oznacza to, iż pokolenie dzieci tylko w 60% zastępuje pokolenie rodziców. Według prognozy Głównego Urzędu Statystycznego (z 2011r.) do 2035 roku dynamika spadku nie osłabnie.

Mimo niekorzystnych trendów potencjał demograficzny całej aglomeracji łódzkiej jest nadal znaczący. Podobnie jak inne miasta, Łódź odznacza się ujemnym saldem migracji związanym z imigracją na tereny podmiejskie. Liczba ludności tych terenów rośnie, ale i tak wolniej niż wyludnia się Łódź.

Według prognozy Głównego Urzędu Statystycznego w ciągu najbliższych 20 lat w Łodzi najbardziej zmniejszy się liczba ludności w wieku produkcyjnym.

Przyczyną zmniejszania się liczby mieszkańców Łodzi i województwa łódzkiego jest przede wszystkim ubytek naturalny. Tendencja spadkowa liczby mieszkańców nie jest wyłącznie specyfiką Łodzi. Występuje prawie we wszystkich dużych miastach Polski.

Prognoza

Rozpoczynających pracę w 2020 r. będzie o 3,6 tys. mniej niż w 2010 r. (5,0 tys. wobec 8,6 tys.). Każdego roku wiek 60 lat osiągnie od 11 tys. do 14 tys. osób. Zmniejszy to skalę bezrobocia, ale równocześnie obniży tempo wzrostu dochodów znajdujących się w dyspozycji ludności.

Następować będzie proces szybkiego starzenia się ludności, udział osób w wieku 60+, obecnie wynoszący 5,3%, wzrośnie do roku 2020 do 33,3%.

Źródło: Diagnoza strategiczna Łodzi. Synteza. Opracowanie: UMŁ

Analiza procesów i struktur demograficznych wskazuje, iż ubytek naturalny będzie w Łodzi zjawiskiem trwałym, co najmniej przez najbliższe dziesięciolecia. Nie wydaje się też możliwa kolejna, wielka migracja ze wsi do miast, w tym do największych ośrodków. Potwierdza to fakt, iż najbliższe Łodzi gminy zyskują mieszkańców dzięki migracjom, głównie z naszego miasta, mimo, że w tym czasie cała aglomeracja łódzka nieznacznie zmniejszy swoje rozmiary.

Analiza popytu na usługi edukacyjne w Łodzi

Według prognozy GUS z 2011r. do roku 2035, Łódź w 2020 r. będzie liczyła 671 tys. mieszkańców, a w 2035 r. – 578 tys. Przemiany demograficzne wpłyną na populację dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym, co przełoży się na zmianę popytu na usługi edukacyjne w mieście.

W aktualnym dziesięcioleciu nastąpi w Łodzi nieznaczny wzrost liczby uczniów szkół podstawowych, a od połowy dekady – wzrost liczby uczniów gimnazjów. Będzie to jednak

ostatni wyż demograficzny w najbliższym ćwierćwieczu, które zakończy się zdecydowanym zmniejszeniem liczby uczniów łódzkich szkół.

W tabeli na stronie 3. przedstawione są prognozowane zmiany odnośnie liczby dzieci i młodzieży do roku 2035 w podziale na edukacyjne grupy wieku:

- 0 - 2 lata – wiek żłobkowy,
- 3 - 6 lat – wiek przedszkolny,
- 7 - 12 lat – wiek uczęszczania do szkół podstawowych,
- 13 - 15 lat – wiek uczęszczania do gimnazjów,
- 16 - 18 lat – wiek uczęszczania do szkół ponadgimnazjalnych,
- 19 - 24 lata – wiek studiowania na wyższych uczelniach.

Prognoza liczby dzieci i młodzieży w Łodzi według edukacyjnych grup wieku

Lata	Grupy wieku					
	0 – 2	3 – 6	7 – 12	13 – 15	16 – 18	19 – 24
2012	17 956	22 973	30 948	15 608	18 290	49 840
2015	17 233	23 272	32 175	14 974	15 792	44 517
2020	15 313	21 773	33 801	15 907	15 237	37 077
2025	13 125	19 097	31 789	16 676	16 743	36 150
2030	11 576	16 344	27 883	15 521	16 538	38 549
2035	11 106	14 664	23 833	13 482	14 950	37 953

Zródło: www.stat.gov.pl/gus/ludnosc_PLK_HTML.htm

Z analizy przedstawionej prognozy dotyczącej liczby dzieci i młodzieży w Łodzi w latach 2012-2035 wynika, że wszystkie grupy wieku będzie charakteryzował spadek liczebności. W roku 2020 największy ubytek w wymiarze bezwzględny będzie dotyczył młodzieży w wieku 19-24 lata – 12 763 osób tj. 25,6%. W dalszej kolejności ubytek będzie dotyczył młodzieży w wieku 16-18 lat – ubędzie 3 053 osób tj. 16,7%.

Na 2020 rok prognozowany jest wzrost liczby dzieci z grupy w wieku 7-12 – będzie wynosił w wymiarze bezwzględny 2 853 tj. 9,2% i młodzieży w grupie wieku 13-15 – wzrost o 299 osób tj. 1,9%, ale do 2035 roku (w porównaniu z rokiem 2012) nastąpi ubytek odpowiednio o 23,0% i 13,6%.

Znaczny relatywny spadek liczebności do roku 2035 będzie dotyczył populacji dzieci w grupie wieku 0-2 – o 38,1%, i w grupie wieku 3-6 – o 36,2%.

Przewidziane obniżenie wieku rozpoczynania edukacji szkolnej, zgodnie z nowelizacją Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 2004 Nr 256 poz. 2572 z późniejszymi zmianami), będzie skutkowało zmniejszeniem populacji dzieci w wieku przedszkolnym o ok. 5,5 tys. rocznie, a co za tym idzie, zwiększeniem populacji uczniów szkół podstawowych i kumulacją dwóch roczników w latach 2014-2020. Przyczyni się to również do zwiększenia dostępności przedszkoli dla dzieci w wieku 3-4 lat.

Obszar 1
DOSTĘP DO EDUKACJI, OPIEKI I WYCHOWANIA

Miasto Łódź jako organ prowadzący

System łódzkiej oświaty publicznej, w ramach którego Miasto Łódź realizuje zadania organu prowadzącego, obejmuje według stanu na dzień 1 września 2012 r. 361 jednostek organizacyjnych, w których funkcjonują różne typy oraz rodzaje szkół i placówek oświatowych¹. Zestawienie jednostek organizacyjnych łódzkiej oświaty w roku szkolnym 2012/2013 przedstawia niniejsza tabela.

Lp.	Jednostki oświaty	szkoły/ placówki prowadzone przez Miasto	szkoły/ placówki publiczne prowadzone przez inne podmioty	szkoły/ placówki niepubliczne prowadzone przez inne podmioty
1.	Przedszkola miejskie	146	5	42
2.	Szkoły podstawowe	86	1	18
3.	Szkoły podstawowe specjalne	2		4
4.	Publiczne gimnazja	39	2	22
5.	Zespoły szkół integracyjnych	1		
6.	Zespoły szkół specjalnych	8		
7.	Zespoły szkół ogólnokształcących	5		
8.	Licea ogólnokształcące	24	4	18
9.	Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	18		
10.	Zespoły szkół zawodowych specjalnych	1		
11.	Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	4		1
12.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	2		
13.	Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	4		1
14.	Centra kształcenia ustawicznego, jednostki doskonalenia nauczycieli	2		
15.	Planetarium i obserwatorium astronomiczne	1		
16.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	9		5
17.	Placówki wychowania pozaszkolnego	4		2
18.	Bursy szkolne	2		2
19.	Schronisko szkolne	1		
20.	Państwowa Szkoła Muzyczna I stop.	1		
21.	Jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	1		

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

¹ Na mocy uchwał Rady Miejskiej w Łodzi z dniem 31 sierpnia 2012 r. uległo likwidacji 9 jednostek organizacyjnych, w tym: Publiczne Gimnazjum nr 4, XXVIII i XLI Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 9, Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8, 11 i 14 oraz Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze nr 2 i nr 5. Ponadto Rada Miejska w Łodzi podjęła uchwałę intencyjną w sprawie zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2013 r. Publicznego Gimnazjum nr 45. Rok szkolny 2012/2013 jest ostatnim rokiem funkcjonowania tej szkoły. Rada Miejska podjęła także uchwały w sprawie likwidacji z dniem 31 sierpnia 2012 r. 15 liceów profilowanych wchodzących w skład zespołów szkół ponadgimnazjalnych. Likwidacja tego typu szkół spowodowana była zmianami wynikającymi z reformy programowej.

2.2.1. PRZEDSZKOLA MIEJSKIE

W roku szkolnym 2011/2012 Miasto Łódź prowadziło 146 przedszkoli, do których uczęszczało 16 341 dzieci (co stanowiło 72,89 % populacji łódzkich dzieci w wieku 3 – 6 lat), w tym: 4070 dzieci 3-letnich (65,41% populacji), 4569 dzieci 4-letnich (81,39% populacji), 4446 dzieci 5-letnich (83,18% populacji), 3186 dzieci 6-letnich (60,81% populacji), a także 70 dzieci starszych niż 6 lat (dzieci odroczone od obowiązku szkolnego oraz skierowane do kształcenia specjalnego). Ponadto Miasto uruchomiło 64 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, do których uczęszczało 1490 dzieci, w tym 776 dzieci 5-letnich (14,52% populacji) i 714 dzieci 6-letnich (12,83% populacji).

Wychowaniem przedszkolnym w Łodzi (w przedszkolach miejskich i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych) objętych było 17 831 dzieci (79,53% populacji).

Poziom scholaryzacji dzieci w wieku 3-4 lata.

	Populacja w Łodzi	Liczba w przedszkolach miejskich	Procent objętych wychowaniem przedszkolnym.
2009/2010	10 584	7 445	70%
2010/2011	10 959	8 183	75%
2011/2012	11 836	8 639	73%

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

Szczególnie istotne znaczenie ma poziom scholaryzacji dzieci w wieku 3-4 lat, gdyż dzieci starsze są objęte obowiązkiem odbycia przygotowania przedszkolnego. W ostatnich latach rośnie liczba najmłodszych dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich, jednak ich odsetek w całej populacji pozostaje na tym samym poziomie ze względu na rosnącą liczbę dzieci w tych rocznikach. Wyzwaniem dla Miasta jest objęcie wychowaniem przedszkolnym większego odsetka dzieci.

Odsetek populacji 6-latków w placówkach edukacyjnych prowadzonych przez Miasto w roku szkolnym 2011/2012.

Populacja dzieci 6-letnich	Odsetek dzieci w przedszkolach publicznych	Liczba sześciolatków w szkołach		
		w oddziałach przedszkolnych	w klasach pierwszych	razem
5239	60,8%	13,6%	20,8%	34,5%

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym od 1 września 2014 r. w klasach pierwszych szkół podstawowych rozpoczną naukę dzieci sześciolatnie (6222 dzieci) i siedmioletnie (5614 dzieci).

Obniżenie wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego zwiększy dostępność do edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat. Mniejsza liczba dzieci w przedszkolach wpłynie znacząco na poprawę warunków wychowania i opieki oraz podniesie komfort prowadzenia zajęć.

W roku szkolnym 2011/2012 nadal 60,8% 6-latków uczęszczało do przedszkoli miejskich, a 34,5 % odbywało edukację w szkołach. Pozostałe dzieci korzystają z edukacji w placówkach prowadzonych przez inne podmioty.

Liczebność dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w kontekście wejścia w roku szkolnym 2014/15 do klas pierwszych sześciolatków

2012/2013				2014/2015			
Przedszkola (w tym oddziały przedszkolne w szkołach)	Szkoły podstawowe			Przedszkola	Szkoły podstawowe		
	3-6 lat	6 lat (w kl. I)	7 lat		8-12 lat	3-5 lat	6 lat (w kl. I)
18424 – liczba dzieci w przedszkolach (1320) - liczba dzieci w oddz. Przedsz. w szkołach	836	3868	24011	19147 Przyjmując, że 100% dzieci objętych będzie opieką przedszkolną poziom	6222	5614	16119
	28715				27955		

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

Rok szkolny 2012/2013 – dane z wyników naboru wg stanu na 1.09.2012r.

Rok szkolny 2014/2015 – dane dotyczące populacji

Wśród 146 przedszkoli prowadzonych przez Miasto Łódź funkcjonują:

- 1 przedszkole specjalne (6 oddziałów) i 1 przedszkole z oddziałami specjalnymi (2 oddziały), do których uczęszcza łącznie 56 dzieci o różnym stopniu niepełnosprawności,
- 4 przedszkola integracyjne (16 oddziałów) oraz 3 przedszkola z oddziałami integracyjnymi (9 oddziałów), do których uczęszcza łącznie 125 dzieci z różnymi typami niepełnosprawności,
- 1 przedszkole dla dzieci wymagających stosowania diet żywieniowych,
- 2 przedszkola pracujące metodą Marii Montessorii i 2 przedszkola stosujące elementy tej metody.

2.2.2. SZKOŁY PROWADZONE PRZEZ MIASTO ŁÓDŹ

tab. 1 Szkoły podstawowe

Liczba uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych w latach 2005/2006 – 2011/2012

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	procentowy spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	34 605	31 281	29 739	30 464	12 %
Liczba oddziałów	1 387	1 325	1 286	1 328	5 %
Średnia liczba	24,94	23,60	23,12	22,93	9 %

uczniów w oddziale					
-----------------------	--	--	--	--	--

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

tab. 2 Gimnazja

Liczba uczniów i oddziałów w gimnazjach w latach 2005/2006 – 2011/2012

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	procentowy spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	20 516	18 088	16 112	14 297	31 %
Liczba oddziałów	726	677	615	550	25 %
Średnia liczba uczniów w oddziale	28,25	26,71	26,19	25,99	8 %

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

tab. 3

Liczba uczniów i oddziałów w liceach ogólnokształcących 2005/2006 – 2011/2012

(w tym w zespołach szkół ogólnokształcących i w zespołach szkół ponadgimnazjalnych)

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	procentowy spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	17 592	16 572	14 123	12 226	31 %
Liczba oddziałów	579	568	495	434	25 %
Średnia liczba uczniów w oddziale	30,4	29	28,5	28	0,8 %

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

tab. 4. Liczba uczniów i oddziałów w zespołach szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005/2006 – 2011/2012 *(w tym technika, zasadnicze szkoły zawodowe, technika uzupełniająca, licea profilowane i szkoły policealne)*

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	procentowy spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	9 516	7 864	7 843	8 124	15 %
Liczba oddziałów	374	327	322	334	11 %
Średnia liczba	25,4	24	24	24	5,6 %

uczniów w oddziale					
-----------------------	--	--	--	--	--

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

Analiza powyższych danych wskazuje, iż postępujący niż demograficzny wpływa na znaczne zmniejszenie liczby uruchamianych oddziałów we wszystkich typach szkół (oprócz techników) oraz na spadek średniej liczby uczniów w oddziale. Konsekwencją tego zjawiska jest zmniejszający się poziom zatrudnienia nauczycieli oraz brak nowych miejsc pracy dla absolwentów uczelni wyższych kształcących przyszłych pedagogów.

Jedynie w technikach wchodzących w skład zespołów szkół ponadgimnazjalnych odnotowywany jest od roku szkolnego 2007/08, mimo niżu demograficznego, nieznaczny wzrost liczby uczniów aplikujących o przyjęcie do klas pierwszych. Obserwowana tendencja wzrostowa jest efektem podejmowanych przez Miasto działań promujących kształcenie zawodowe oraz działań korygujących proporcje między oddziałami licealnymi i technikalnymi, na rzecz kształcenia zawodowego w technikach. W roku szkolnym 2005/2006 do techników uczęszczało 4162 uczniów, zaś w roku 2011/2012 już 6160.

Wykorzystanie infrastruktury

	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Licea ogólnokształcące	Zespoły szkół ogólnokształcących	Zespoły szkół ponadgimnazjalnych
Liczba miejsc w szkołach	46 116	27 916	17 388	6 748	16 352
Liczba uczniów	30 464	14 297	10 364	3 054	8 652
Procent wykorzystanych miejsc w szkołach	66,1 %	51,2 %	59,6 %	45,3 %	52,9 %
Godzinowy wskaźnik obciążenia sal ²	6,08	5,13	5,41	4,89	5,82
Szkoły mające obciążenie sal powyżej średniej (procent)	39 szkół 44,8 %	23 gimn. 48,9 %	61,5 %	50 %	47,6 %
Szkoły mające obciążenie sal poniżej średniej (procent)	48 szkół 55,2 %	24 gimn. 51,1 %	38,5 %	50 %	52,4 %

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

W szkołach wszystkich typów, prowadzonych przez Miasto, spadek liczby uczniów jest odzwierciedleniem niżu demograficznego. Wykorzystanie infrastruktury budynków oświatowych oscyluje w granicach 50 %, tylko w liceach ogólnokształcących (z wyłączeniem liceów w zespołach szkół ogólnokształcących i zespołach szkół ponadgimnazjalnych) znacznie odbiega od średniej łódzkiej i wynosi 38,5 %.

W związku z niepełnym wykorzystaniem bazy oświatowej konieczne będzie dokonanie zmian sieci wszystkich typów szkół prowadzonych przez Miasto. Jednak korygując sieć szkolną należy uwzględnić fakt, iż w 2014 r. w klasach pierwszych szkół podstawowych rozpoczną naukę dzieci sześciolatnie i siedmioletnie, w wyniku czego przez 6

² Wskaźnik informuje przez ile godzin dziennie wykorzystywane są średnio sale lekcyjne w szkołach

kolejnych lat do szkół podstawowych uczęszczać będzie zwiększona liczba uczniów, analogiczna sytuacja będzie miała miejsce od 2020 roku w gimnazjach, a następnie od 2023 r. w szkołach ponadgimnazjalnych. Wobec powyższego, wszelkie działania związane z korygowaniem sieci powinny być przeprowadzane etapami, z uwzględnieniem zmian wynikających z wprowadzenia reformy programowej.

Szkoły i placówki kształcenia specjalnego

Liczba uczniów w szkołach i placówkach specjalnych

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	Spadek/wzrost (rocznik 2005/2006 – 2011/2012)
Szkoły podstawowe specjalne w zespołach	805	797	766	690	-14,2%
Szkoły podstawowe specjalne w ośrodkach	360	370	384	381	+5,8%
Gimnazja specjalne w zespołach	565	524	487	447	-20,8%
Gimnazja specjalne w ośrodkach	180	169	147	139	-22,7%
Szkoły zawodowe w zespołach	370	347	307	264	-28,6%
Szkoły zawodowe i ogólnokształcące w ośrodkach	408	405	377	350	-14,2%

Liczba oddziałów w szkołach i placówkach specjalnych

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	Spadek (rocznik 2005/2006 – 2011/2012)
Liczba oddziałów	286	280	269	250	-12,5%
Średnia liczba uczniów w oddziale	9,2	9,4	9,1	8,9	-3,2%

W szkołach i placówkach kształcenia specjalnego spadek liczby uczniów jest odzwierciedleniem ogólnych tendencji związanych z niżem demograficznym. Następują zmiany w liczbie uczniów z określoną niepełnosprawnością. Stałą tendencją w tym zakresie jest spadek liczby uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim, a wzrost liczby uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną, z upośledzeniem w stopniu głębokim, z zaburzeniami emocjonalnymi oraz innymi specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Wyraźnie wzrasta

liczba dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, z niepełnosprawnością sprzężoną oraz z autyzmem.

Wykorzystanie infrastruktury w szkołach specjalnych w roku szkolnym 2011/2012

	Zespoły Szkół Specjalnych	Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	Szkoły Przyszpitalne
Optymalna liczba miejsc w szkołach	1 555	1 109	400
Liczba uczniów	1 401	870	323
Procent wykorzystanych miejsc w szkołach	90%	78,44%	
Wskaźnik obciążenia sal	7,03	5,51	
Szkoły mające obciążenie sal powyżej średniej (procent)	60%	70%	

Obszar 2 JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA, WYCHOWANIA I OPIEKI

Wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych

Analiza wyników zewnętrznego pomiaru jakości kształcenia, tj. sprawdzianu po klasie szóstej szkoły podstawowej, egzaminu gimnazjalnego i matury oparta jest na analizie wskaźnika łatwości poszczególnych zadań, jak również średniego wyniku arkusza egzaminacyjnego.

Wyniki sprawdzianu po klasie VI szkoły podstawowej

W latach 2009 – 2011 średnie wyniki sprawdzianu łódzkich szóstoklasistów były nieznacznie wyższe od średnich wyników wszystkich uczniów w kraju.

Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie w latach 2009-2012

Rok	2009	2010	2011	2012
Kraj	22,64	24,56	25,27	22,75
Miasto Łódź	23,53	25,29	26,02	26,00

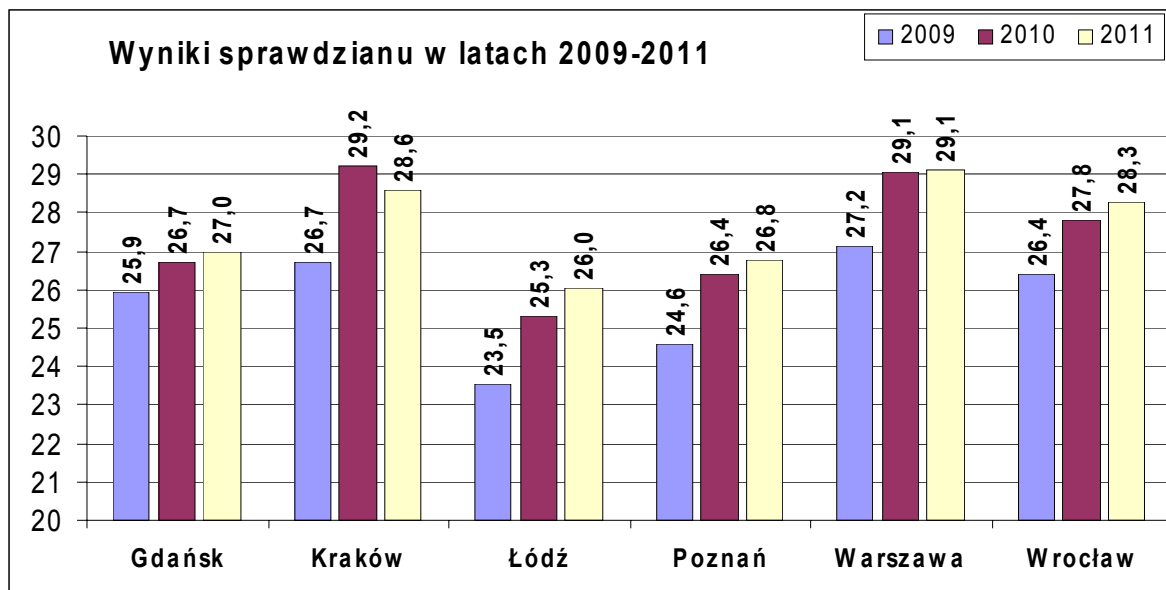
Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

W latach 2009 – 2011 średnie wyniki sprawdzianu łódzkich szóstoklasistów były niższe od średnich wyników uczniów szkół podstawowych Gdańska, Krakowa, Poznania, Warszawy i Wrocławia, tj. miast, w których podobnie jak w Łodzi zlokalizowane są Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uczniów łódzkich szkół podstawowych

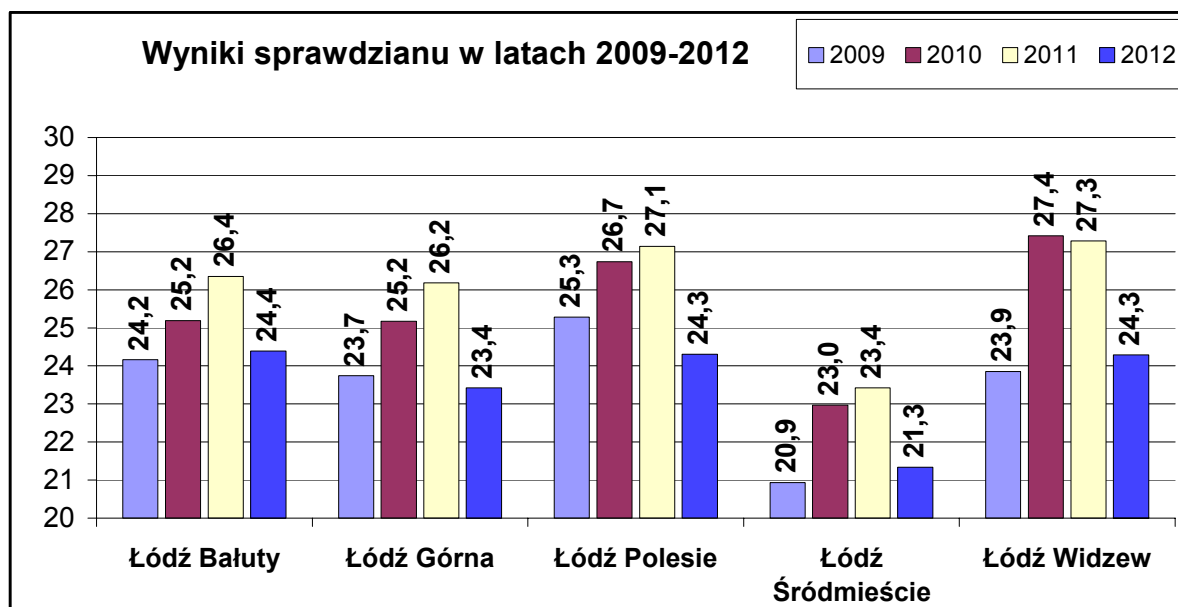

i wyniki uczniów szkół podstawowych z innych miast

Źródło: strony OKE www.oke.poznan.pl/, www.oke.krakow.pl/, www.oke.waw.pl/, www.oke.wroc.pl/, www.oke.gda.pl/, www.komisja.pl/

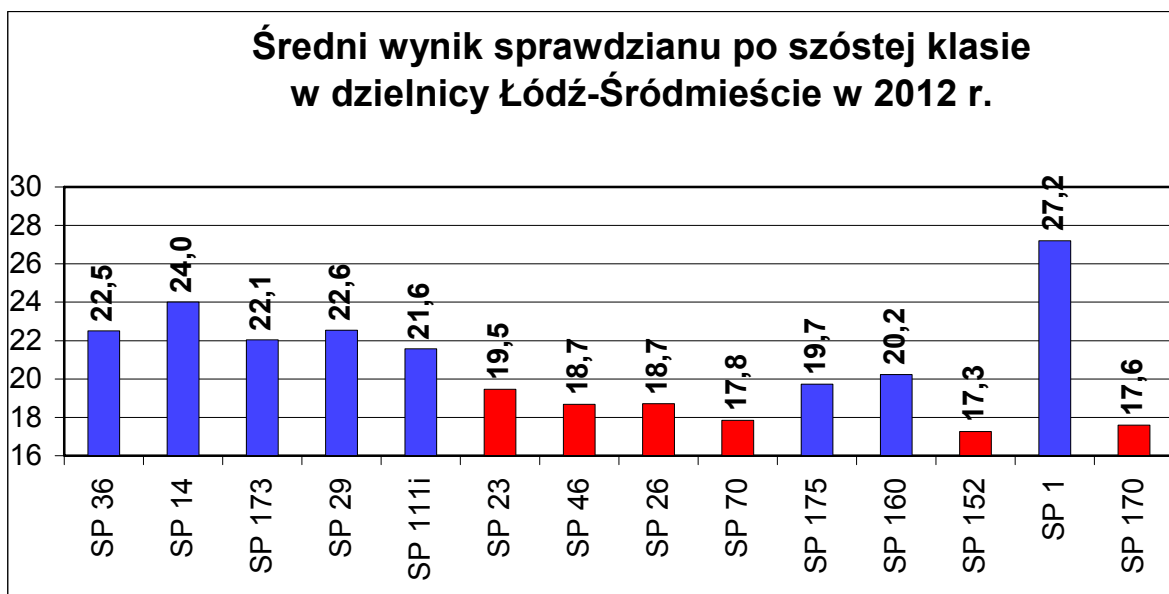
*Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uczniów szkół podstawowych
w poszczególnych rejonach
Łodzi*

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Analiza średnich wyników sprawdzianu pokazuje, że najniższy wynik uzyskują szkoły podstawowe w rejonie Łódź-Śródmieście. Ze względu na ten fakt dokonano analizy wyników sprawdzianu po szkole podstawowej w tym rejonie.

Średni wynik sprawdzianu po szóstej klasie szkół w rejonie Łódź-Śródmieście w 2012 r.

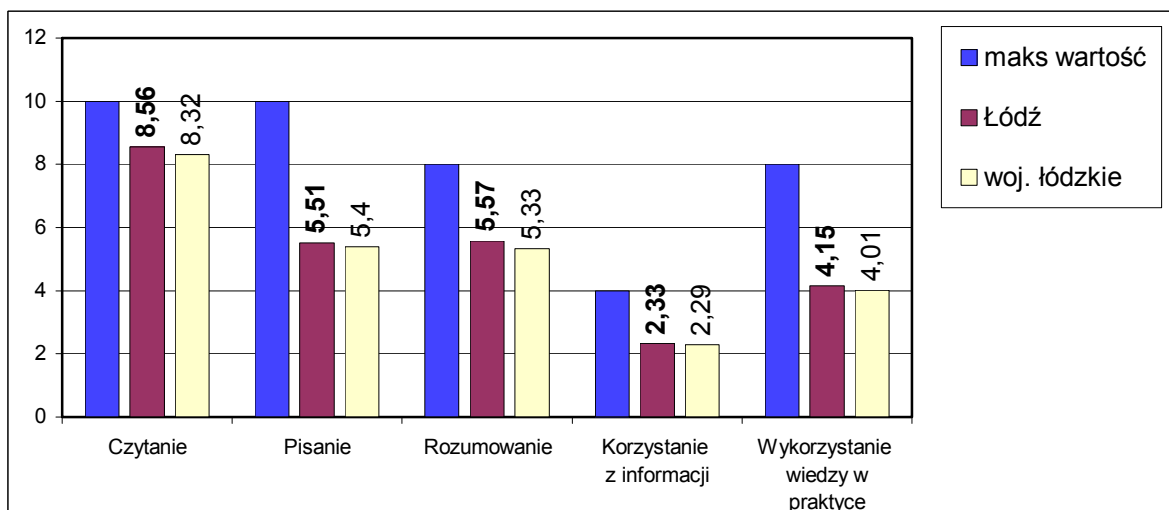

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Z powyższego zestawienia wynika, że spośród 14 szkół w rejonie Łódź-Śródmieście, 7 szkół (tj. 50%) uzyskało wynik mieszczący się w stanie niskim i bardzo niskim.

Analizowano również wyniki uczniów szkół podstawowych w podziale na standardy. Wyniki przedstawione są za rok 2011.

Średni wynik sprawdzianu po szóstej klasie szkół w podziale na standardy w 2011r.

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Wyniki w Łodzi w porównaniu z wynikami w województwie łódzkim w każdym standardzie są nieznacznie wyższe. Najślabiej zarówno w samej Łodzi jak i w województwie łódzkim wypada pisanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego

Porównując średnie wyniki uzyskane na egzaminie gimnazjalnym przez uczniów łódzkich gimnazjów ze średnimi wynikami w kraju, można stwierdzić, że średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w latach 2009-2011 w Polsce są nieznacznie niższe od wyników dla Łodzi.

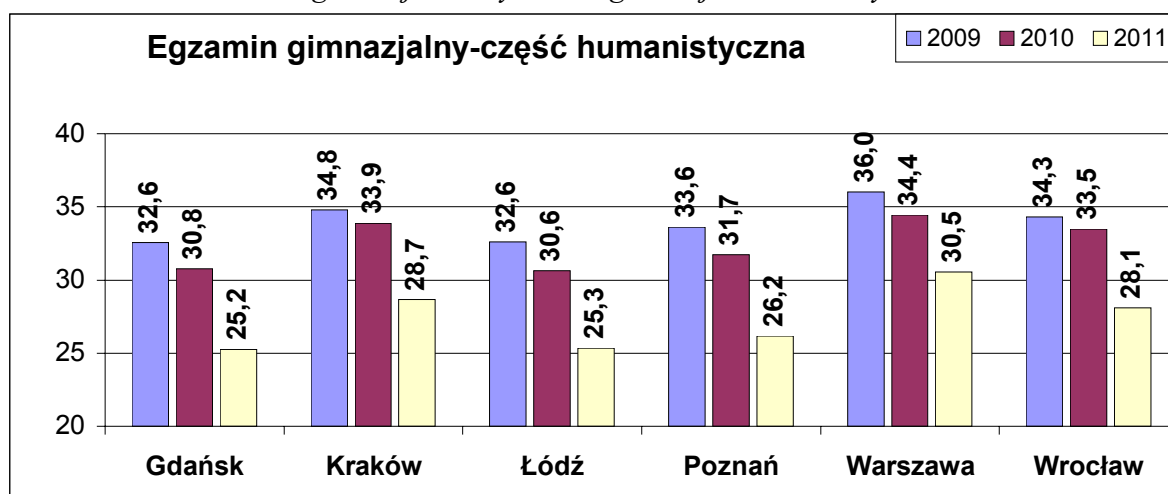
Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2009-2011

Rok	2009	2010	2011
Część humanistyczna			
Kraj	31,67	30,34	25,20
Miasto Łódź	32,59	30,62	25,34
Część matematyczno-przyrodnicza			
Kraj	26,03	23,90	23,67
Miasto Łódź	27,91	25,05	24,60

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

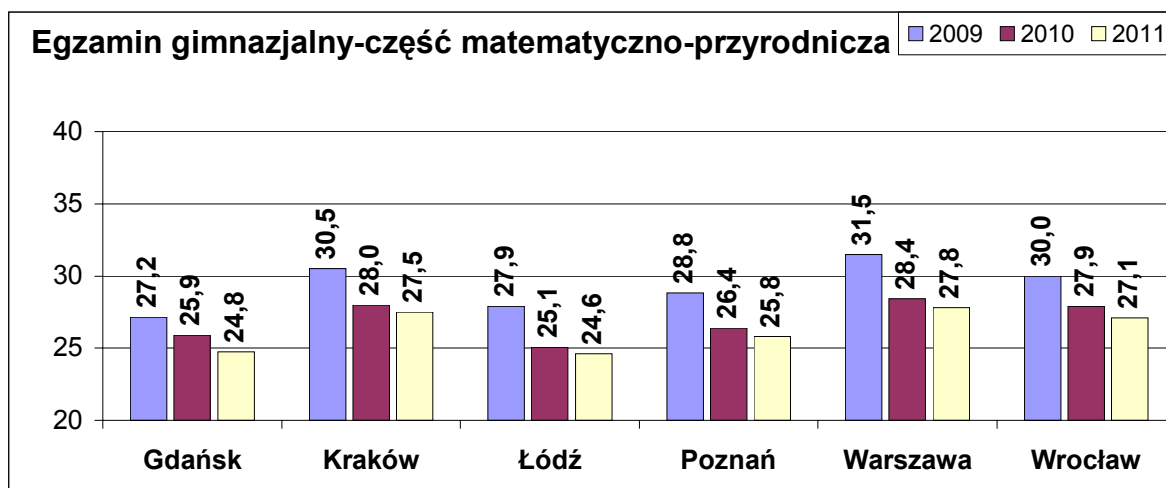
Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2009 – 2011 uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów były niższe niż średnie wyniki uzyskane przez uczniów gimnazjów w Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu.

Porównanie średnich wyników części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego uczniów łódzkich gimnazjów z wynikami gimnazjalistów z innych miast

Źródło: strony OKE www.oke.poznan.pl/, www.oke.krakow.pl/, www.oke.waw.pl/, www.oke.wroc.pl/, www.oke.gda.pl/, www.komisja.pl/

Porównanie średnich wyników części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego uczniów łódzkich gimnazjów z wynikami gimnazjalistów z innych miast

Źródło: strony OKE www.oke.poznan.pl/, www.oke.krakow.pl/, www.oke.waw.pl/, www.oke.wroc.pl/, www.oke.gda.pl/, www.komisja.pl/

Nie można przedstawić analizy średniego wyniku egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej i matematyczno - przyrodniczej w podziale na rejony Łodzi (podobnie jak w przypadku sprawdzianu w szkole podstawowej) ze względu na to, że Okręgowa Komisja Egzaminacyjna do 2011 roku nie prowadziła analizy wyników egzaminu gimnazjalnego pod takim kątem.

Do 2011 roku egzamin po gimnazjum składał się z trzech części: humanistycznej, matematyczno- przyrodniczej, języka obcego.

Od 2012 roku egzamin po gimnazjum przyjął inną formułę i obecnie składa się z sześciu części: język polski, historia i wiedza o społeczeństwie, matematyka, przyroda, język obcy na poziomie podstawowym, język obcy na poziomie rozszerzonym. W związku z tym nie jest możliwe porównanie wyników egzaminu po gimnazjum uzyskanych w 2012 r. z wynikami z poprzednich lat.

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku 2012

	historia i wos	j. polski	przyroda	matematyka	j. ang PP	j. ang PR
Łódź-Bałuty	64,2	66,3	53,6	51,0	69,6	53,7
Łódź-Górna	61,2	66,3	50,8	48,9	68,5	51,5
Łódź-Polesie	63,8	69,0	52,6	52,8	69,4	53,6
Łódź-Śródmieście	60,9	62,6	51,4	46,8	66,3	50,5
Łódź-Widzew	64,7	67,2	53,4	50,9	68,8	52,4

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Wyniki podano w procentach. Oprócz języka angielskiego uczniowie zdawali również egzamin z języków: niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego, ale liczba tych uczniów była mała w porównaniu z uczniami zdającymi język angielski i nie została uwzględniona w tej analizie.

Najniższe wyniki uczniowie uzyskali w części matematycznej i przyrodniczej egzaminu. Najniższe wyniki zarejestrowano w gimnazjach w rejonach: Górna (Gimnazja 45, 46 i 40), Śródmieście (Gimnazja 4, 25, 2, 27 i 5).

Dodatkowych informacji o jakości kształcenia w gimnazjach dostarcza Edukacyjna Wartość Dodana (EWD), która jest rozumiana jako:

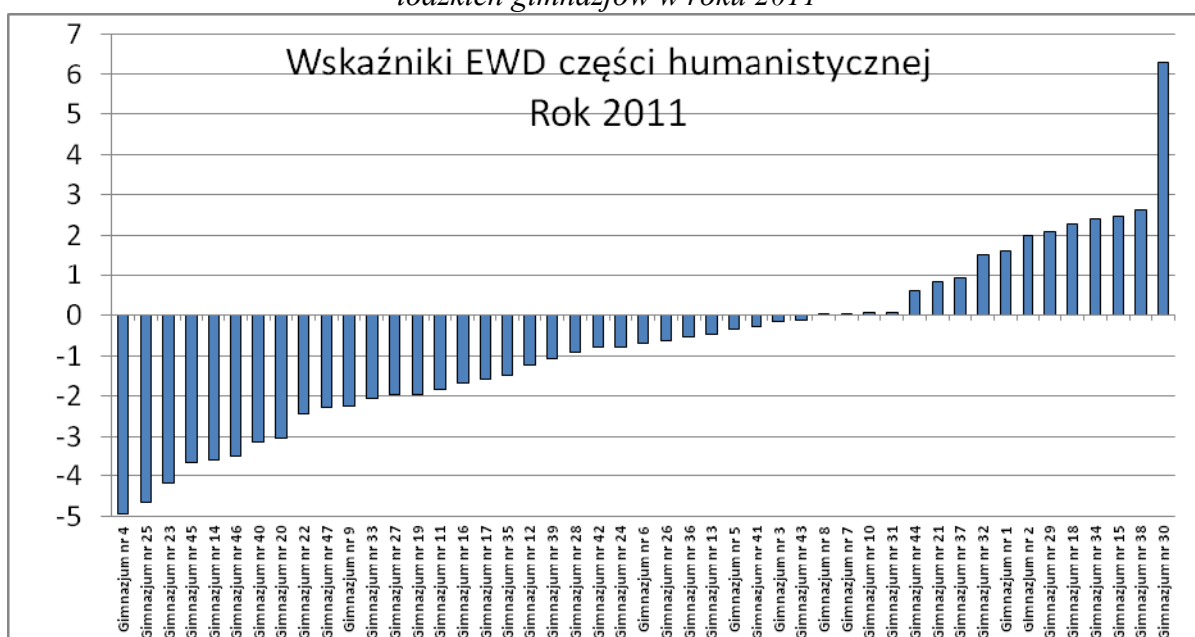
- wskaźnik przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów w wyniku danego procesu edukacyjnego,
- metoda statystycznego szacowania efektywności kształcenia jako wkładu danej szkoły w końcowy poziom wiedzy i umiejętności uczniów na danym etapie edukacyjnym.

W polskim modelu EWD wykorzystywana jest przede wszystkim informacja o wynikach egzaminacyjnych na kolejnych etapach edukacyjnych i dlatego wskaźniki EWD są jednym ze sposobów komunikowania tych wyników.

W przypadku dokonywania pomiarów osiągnięć szkolnych z wykorzystaniem skal, które nie są ujednolicone, można jedynie przyjąć, że wynik egzaminu na niższym szczeblu (sprawdzianu po szkole podstawowej) jest ogólną miarą potencjału edukacyjnego. Następnie ta miara jest używana jako prognostyk wyniku na egzaminie kolejnego szczebla (egzaminu po gimnazjum). Prognoza jest oszacowaniem, jaki przeciętnie wynik na egzaminie gimnazjalnym uzyskuje uczeń, który uzyskał określony wynik na sprawdzianie. Odniesienie wyniku faktycznie uzyskanego przez ucznia do wartości oczekiwanej umożliwia oszacowanie wartości dodanej na danym etapie edukacji. Średnia tak obliczonych wskaźników dla danej szkoły jest wskaźnikiem efektywności kształcenia w zakresie sprawdzianem na egzaminie. W uproszczeniu można powiedzieć, że efektywność kształcenia w szkole o EWD równym „0” jest taka sama jak w przeciętnej polskiej szkole o analogicznej strukturze uczniów. EWD powyżej „0” oznacza efekty wyższe niż przeciętne, a poniżej „0” – niższe.

Na podstawie wartości wskaźników EWD części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego można stwierdzić, że efektywność kształcenia łódzkich gimnazjów w zakresie przedmiotów humanistycznych jest niska. Ujemny wskaźnik EWD ma 75% łódzkich gimnazjów, tylko 25% gimnazjów ma dodatni wskaźnik EWD części humanistycznej. Tylko jedna szkoła ma wysoki wskaźnik EWD.

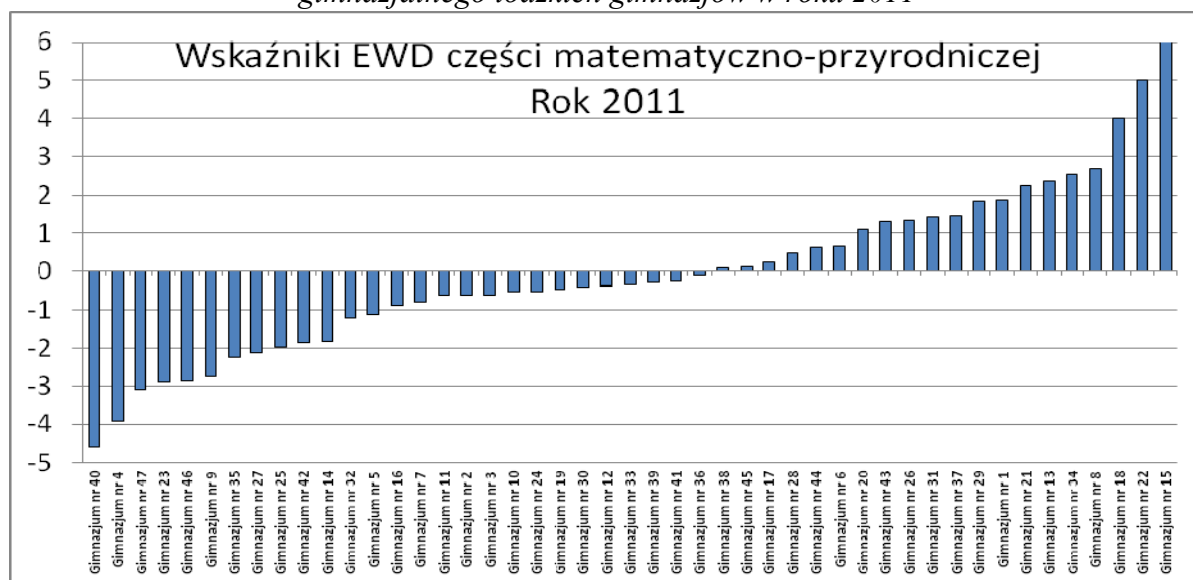
Wskaźniki edukacyjnej wartości dodanej części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego łódzkich gimnazjów w roku 2011

Źródło: portal ewd.edu.pl

Niska jest także efektywność kształcenia łódzkich gimnazjów w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Prawie 60% szkół ma ujemne wskaźniki EWD części matematyczno-przyrodniczej. Trzy łódzkie gimnazja mają wysoki wskaźnik EWD części matematyczno-przyrodniczej.

Wskaźniki edukacyjnej wartości dodanej części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego łódzkich gimnazjów w roku 2011

Źródło: portal ewd.edu.pl

Wyniki egzaminów maturalnych

Średnie egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych w latach 2010-2012

	Miasto		woj. łódzkie		kraj	
Język polski						
	LO	T	LO	T	LO	T
Rok 2010	60,66%	48,60%	62,40%	49,10%	63%	50%
Rok 2011	54,85%	44,40%	57,70%	46,20%	59%	46%
Rok 2012	53,05%	45,59%	58,10%	49,10%		
Matematyka						
Rok 2010	60,45%	43,35%	65,60%	46,60%	66%	48%
Rok 2011	51,43%	35,55%	57,40%	39,30%	56%	38%
Rok 2012	58,50%	46,44%	66,60%	48,00%		

Źródło: dane za lata 2010, 2011, 2012 strona OKE Łódź

Zdawalność egzaminu maturalnego w latach 2009-2012

	Miasto	woj. łódzkie	kraj
Rok 2010	89,50%	79,90%	81%
Rok 2011	89,90%	75,90%	75%
Rok 2012	82%	80,40%	80%

Źródło: dane za lata 2010, 2011, 2012 strona OKE Łódź

W latach 2010-2012 zdawalność egzaminu maturalnego była zwykle wyższa niż w województwie łódzkim oraz w kraju. Zdawalność egzaminów maturalnych jest zdecydowanie wyższa w liceach ogólnokształcących niż w technikach, np. w roku 2011 w liceach ogólnokształcących wynosiła 94%, zaś w technikach 74,6%.

Z roku na rok zmniejsza się liczba maturzystów, co jest spowodowane niższym demograficznym. Zauważalny jest także niepokojący fakt, iż część absolwentów liceów ogólnokształcących oraz techników nie przystępuje do egzaminu maturalnego.

Ogólnie – średnie wyniki procentowe na egzaminie maturalnym z języka polskiego i matematyki są niższe niż średnia województwa czy kraju. Jednak wśród 34 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto, 10 szkół osiągnęło średni wynik z egzaminu maturalnego z języka polskiego i matematyki wyższy niż w województwie. Ponadto kilka szkół osiągnęło poziom wyższy od średniej krajowej.

Średni wynik egzaminu maturalnego w technikach zwykle jest niższy niż w liceach ogólnokształcących. Podobna tendencja występuje w województwie i kraju.

Egzamin zawodowy

Wyniki egzaminu zawodowego w latach 2011-2012

	Rok 2011		Rok 2012	
	T	ZSZ	T	ZSZ
Uprawnieni do egzaminu	1 160	342	1 368	308
Zdali	621	219	710	200
Zdawalność	53,5%	64,03%	54,9%	64,9%

Zdawalność egzaminu zawodowego w technikach jest niższa, niż w zasadniczych szkołach zawodowych. W roku 2012 wynosiła średnio 54,9% we wszystkich zawodach kształconych w łódzkich technikach, zaś w zasadniczych szkołach zawodowych – 64,9%.

Zauważalna jest tendencja, iż niektórzy absolwenci techników przystępują tylko do egzaminu zawodowego, nie przystępują zaś do egzaminu maturalnego. W roku 2012 do egzaminu maturalnego przystąpiło ok. 1 140 absolwentów techników zaś do egzaminu zawodowego 1 368.

Najwyższa zdawalność egzaminu zawodowego odnotowana została w następujących zawodach technikalnych:

- technik usług fryzjerskich 96,5%
- technik organizacji usług gastronomicznych 98,0%
- technik żywienia i gospodarstwa domowego 98,0%
- technik urządzeń sanitarnych 75,6%
- kucharz 75%

oraz w zawodach robotniczych:

- blacharz samochodowy 88,8%
- kucharz małej gastronomii 88,23%
- introligator 88,8%

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Udział i sukcesy uczniów w konkursach i olimpiadach

Oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach wszystkich typów jest różnorodna, odpowiada zapotrzebowaniu uczniów, spełnia także oczekiwania rodziców. W roku szkolnym 2011/2012 uczniowie łódzkich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych mają możliwość uczestnictwa w różnorodnych konkursach, olimpiadach, przeglądach, turniejach. Są to formy o zasięgu szkolnym, międzyszkolnym, dzielnicowym, łódzkim, wojewódzkim, ogólnopolskim a nawet międzynarodowym.

Spośród licznych sukcesów tylko w roku szkolnym 2011/2012 warto wymienić np.:

- uzyskanie przez 2 łodzian (z I LO, XXI LO) tytułów laureata XLII Olimpiady Literatury i Języka Polskiego (w finale było 320 uczestników),
- zajęcie indywidualnie I, II i V miejsca przez troje uczniów SOSW dla Dzieci Nieśłyszących nr 4 oraz drużynowo: I miejsca przez uczniów SOSW dla Dzieci Nieśłyszących nr 4 i IV miejsca przez uczniów SOSW dla Dzieci Słabo Słyszących w XXXV Ogólnopolskim Konkursie Matematycznym dla uczniów Słabo Słyszących i Nieśłyszących .

Znaczące są również coroczne osiągnięcia łódzkich uczniów w 13 wojewódzkich konkursach przedmiotowych dla uczniów gimnazjów. Tylko w roku szkolnym 2010/2011 uczestniczyli w nich uczniowie z 63 gimnazjów (prowadzonych zarówno przez Miasto i inne podmioty). W eliminacjach wojewódzkich wzięło udział 199 uczniów, z których 138 uzyskało tytuł finalisty, a 61 – tytuł laureata.

Źródło: Konkursy w roku szkolnym 2011/2012, ŁCDNiKP, 2011

Edukacja zdrowotna i bezpieczeństwo dzieci w łódzkich placówkach

Analiza sytuacji społecznej uczniów łódzkich szkół, dokonana w ramach tworzenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi na lata 2012-2015”, wskazuje na brak aktywności społecznej uczniów ostatnich klas gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych i słabą aktywność uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w uczestniczeniu w zajęciach pozalekcyjnych. Narastającym problemem stają się słabe więzi rodzinne i wynikające z nich stosunkowo niskie zainteresowanie rodziców problemami swoich dzieci (ok. 30% uczniów nie rozmawia ze swoimi rodzicami o żadnych nurtujących ich problemach). Obniża się wiek inicjacji alkoholowej – ponad 55% gimnazjalistów rozpoczęło inicjację w wieku 13 lat. Upowszechnia się zjawisko powszechnego spożywania alkoholu przez młodzież oraz wzrastająca akceptacja ze strony dorosłych dla tego zjawiska. Stosunkowo łatwo zakupić narkotyki czego efektem jest fakt, że ponad 30% gimnazjalistów deklaruje pierwsze doświadczenia z narkotykami – głównie palenie konopi. Powszechne staje się palenie papierosów (ponad 60% gimnazjalistów przynajmniej raz paliło papierosa, przy czym zdecydowanie częściej palą dziewczęta). 7,5% dzieci wychowuje się w środowiskach zagrożonych lub wykluczonych społecznie, z wysokim stopniem ryzyka zagrożenia demoralizacją i negatywnymi wzorcami zachowań. Mimo zmniejszania się populacji łódzkich dzieci odsetek tej grupy dzieci od 10 lat nie ulega zmianie. Można więc przyjąć, że ok. 7% populacji łódzkich dzieci to grupa szczególnego ryzyka, którą należy objąć interdyscyplinarnymi działaniami pomocowymi.

Liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat, a liczba dzieci i młodzieży z grup szczególnego ryzyka. Prognoza na lata 2012 – 2025

Rok	Liczba dzieci wieku 0 -17	Grupa szczególnego ryzyka
2012	96 509	6 755,63
2015	93 178	6 522,46
2018	90 154	6 310,78
2021	85 888	6 012,16
2025	78 044	5 463,08

Źródło: Wydział Edukacji UMŁ

Na podstawie analizy społecznej uczniów można wskazać priorytetowe działania wychowawcze w obszarze edukacji:

- tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska wychowawczego w szkołach,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez eliminowanie zjawiska wykluczenia z systemu edukacji,
- stwarzanie warunków do rozwoju talentów i zainteresowań uczniów,
- zapobieganie negatywnym skutkom niewłaściwego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- wspieranie pogłębiania więzi rodzinnych poprzez stworzenie warunków do wspólnego spędzania czasu wolnego oraz organizowania wspólnych zajęć,
- wspieranie rozwoju małego dziecka, poprzez upowszechnianie różnych form edukacji przedszkolnej,
- tworzenie platformy współpracy szkół i placówek oświatowych z rodzicami, w tym także tworzenie systemu wspierania i rozwijania właściwych postaw wychowawczych wśród rodziców.

Działalność Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie

Intensyfikacja działań związanych z problematyką edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia rozpoczęła się w 1991 roku – wtedy to Szkoła Podstawowa nr 44, jako jedyna z Łodzi, podjęła się pilotażu Programu *Szkoła Promująca Zdrowie*. W ten sposób, wraz z innymi szkołami państw europejskich (w tym 13 z Polski), zapoczątkowała działalność Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie, której wspólnie patronują: Rada Europy, Komisja Europejska oraz Światowa Organizacja Zdrowia. W 1992 roku w Łodzi realizację Programu sukcesywnie przejmowały kolejne szkoły i przedszkola, korzystając z doświadczeń Szkoły Podstawowej nr 44 oraz ze wsparcia Krajowego Zespołu ds. Programu.

Zachowania zdrowotne uczniów na przykładzie Łódzkiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie

W 1998 r. Wydział Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta Łodzi przeprowadził w klasach czwartych – 8 szkół podstawowych badania ankietowe dotyczące zachowań zdrowotnych uczniów oraz relacji panujących w społeczności szkolnej. Analogiczne badanie zostało przeprowadzone w grudniu 2003 roku i kwietniu 2009 roku. Ze względu na zmianę struktury systemu edukacji objęci nim zostali uczniowie klas VI szkół podstawowych oraz klas trzecich gimnazjów i klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych.

Celem badań było:

- zdiagnozowanie zachowań zdrowotnych uczniów,
- zebranie opinii uczniów dotyczących ich poczucia bezpieczeństwa w szkole.

Podsumowanie wyników badań z lat 1998, 2003 i 2009:

- nie zdiagnozowano wyraźnych, znaczących zmian w nawykach żywieniowych badanych uczniów (odnotowano większe spożycie warzyw, mniejsze – owoców),
- dostrzeżono brak poprawy w zakresie higieny jamy ustnej – nadal tylko 3/5 ankietowanych myje zęby co najmniej 2 razy dziennie,
- zauważono poprawę w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego (wyjątek to dziewczęta z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wśród których odnotowano znaczny spadek aktywności fizycznej),
- zmniejszył się odsetek uczniów palących papierosy w szkołach podstawowych, ale zwiększył w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych (uwagę zwraca wysoki odsetek dziewcząt z tych szkół palących codziennie),
- najczęściej spożywanym przez badanych napojem alkoholowym jest piwo, którego spożycie przynajmniej raz w tygodniu w 2009 r. deklarowało prawie 25% gimnazjalistów (w ostatnim badaniu znacznie mniej uczniów szkół podstawowych przyznało się do picia innych alkoholi),
- zmniejszyła się liczba uczniów przyznających się do zażywania narkotyków (w 2009 r. 15% gimnazjalistów).
- zmniejszyła się liczba uczniów odczuwających przygnębienie, szczególnie w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych,
- mniej uczniów w szkołach podstawowych przyznaje, że było ofiarą dręczenia przez kolegów, ale jednocześnie mniej uczniów stwierdza, że nie uczestniczyło w dręczeniu innych,
- mniej uczniów, szczególnie z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, stwierdza że boi się nauczycieli. Więcej również twierdzi, że może liczyć na pomoc nauczycieli.

Źródło: Zachowania zdrowotne uczniów Łódzkiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie
Badania: kwiecień – maj 2009 roku. Opracowanie: Magdalena Affeltowicz, Iwona Iwanicka
Wydział Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta Łodzi, sierpień 2009

W 1996 roku powstała Łódzka Sieć Szkół Promujących Zdrowie (jedna z 31 sieci w Polsce). W 1999 roku dołączyły do niej przedszkola. W roku szkolnym 2011/2012 Sieć skupiała:

- 48 przedszkoli, w tym 2 z aktualnym Certyfikatem Wojewódzkim,
- 66 szkół podstawowych, w tym 9 z aktualnym Certyfikatem Wojewódzkim,
- 36 gimnazjów, w tym 6 z aktualnym Certyfikatem Wojewódzkim,
- 14 szkół ponadgimnazjalnych, w tym 2 z aktualnym z Certyfikatem Wojewódzkim.

Trzy łódzkie szkoły: Szkoła Podstawowa nr 44, Szkoła Podstawowa nr 189 i Szkoła Podstawowa nr 42 uzyskały Krajowy Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie, który przyznawany jest przez Ministerstwo Edukacji Narodowej jako potwierdzenie spełnienia najwyższych standardów w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Współpraca między Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego a Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi przynosi konkretne, wymierne efekty. W celu poprawy jakości wdrażania Programu wprowadzono system certyfikowania przedszkoli i szkół należących do Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie.

Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie jest bardzo wysoko oceniana przez Zespół Krajowy, a rozwiązania stosowane w celu poprawy jakości wdrażania Programu oraz doświadczenia łódzkich szkół były prezentowane na forum ogólnopolskim i międzynarodowym (ostatnio na zaproszenie Ośrodka Rozwoju Edukacji).

W wielu łódzkich szkołach uznano, iż złe nawyki żywieniowe dzieci i młodzieży stanowią istotny problem. W związku z tym podejmowanych jest wiele cennych inicjatyw związanych z tworzeniem warunków sprzyjających kształtowaniu zdrowych nawyków żywieniowych, np.:

- wprowadzenie zakazu spożywania na terenie szkoły napojów słodzonych, gazowanych (realizacja programu *Mamo, tato wolę wodę*, którego celem jest m.in. ukazanie jaki wpływ ma woda na życie człowieka i zachęcenie do jej spożywania),
- układanie przez dzieci jadłospisu zgodnie z piramidą zdrowego żywienia,
- prowadzenie hodowli ziół i nowalijek, które są dodatkiem do posiłków dzieci,
- organizacja przerw śniadaniowych,
- zachęcanie dzieci do spożywania owoców i warzyw na drugie śniadanie,
- zmiana asortymentu sklepików szkolnych.

Ponadto w wielu placówkach prowadzone są zajęcia edukacyjne dla rodziców, organizowane są konkursy, festyny oraz happeningi promujące zdrowe odżywianie. Działania te podejmują m.in.: Przedszkola Miejskie nr: 10, 12, 17, 35, 81, 88, 102, Szkoły Podstawowe nr: 3, 29, 34, 81, 174, 201, Publiczne Gimnazja nr: 39 i 42. Realizacja działań odbywa się we współpracy z wieloma instytucjami i podmiotami.

Doświadczenia wymienionych placówek zostaną wykorzystane przy podejmowaniu systemowych działań zorientowanych na przygotowanie do wdrażania strategii zdrowego żywienia. Prace te będzie realizowało Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego we współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi. Działania w tym zakresie rozpoczęto w grudniu (we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie) od:

- udziału koordynatora Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie w warsztatach dla powiatowych liderów Programu HEPS,
- zorganizowania warsztatów dla koordynatorów promocji zdrowia w szkołach i przedszkolach, których celem było przedstawienie założeń programu *Zdrowe żywienie i aktywność fizyczna w szkole* oraz przygotowanie do jego wdrażania,

- przeprowadzenia szkoleń 3 rad pedagogicznych w szkołach, które będą wdrażały Program pilotażowo,
- pozyskania nieodpłatnie podręczników do wdrażania Programu *Szkoła Promująca Zdrowie* dla szkół, które podejmą systemowe działania w tym zakresie.

Rozwiązania stosowane przez łódzkie szkoły zostały zauważone i docenione w Polsce. Jedna z łódzkich szkół podstawowych wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji organizowanej 7 grudnia 2011 r. przez Ministerstwo Zdrowia, podczas której zaprezentowano rozwiązania dotyczące żywienia i sposobów organizacji aktywności fizycznej w szkole podejmowanych w celu zapobiegania otyłości dzieci.

Zapewnianie bezpieczeństwa uczniów

Jednym z podstawowych zadań miasta w zakresie edukacji jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i uczniom przebywającym w placówkach oświatowych.

W roku szkolnym 2011/2012 zatrudnionych było 25 opiekunów przejść dla pieszych w następujących szkołach:

Lp.	Szkoła	Adres
1.	Szkoła Podstawowa nr 10	ul. Przybyszewskiego 15/21
2.	Szkoła Podstawowa nr 26	ul. Pogonowskiego 27/29
3.	Szkoła Podstawowa nr 30	ul. Rysownicza 1/3
4.	Szkoła Podstawowa nr 35	ul. Tybury 4
5.	Szkoła Podstawowa nr 37	ul. Szpitalna 9/11
6.	Szkoła Podstawowa nr 46	ul. Wólczańska 202
7.	Szkoła Podstawowa nr 64	ul. Anczyca 6
8.	Szkoła Podstawowa nr 65	ul. Pojezierska 10
9.	Szkoła Podstawowa nr 70	ul. Rewolucji 1905r. 22
10.	Szkoła Podstawowa nr 81	ul. Plater 28/32
11.	Szkoła Podstawowa nr 83	ul. Podmiejska 21
12.	Szkoła Podstawowa nr 91	ul. Kasprzaka 45
13.	Szkoła Podstawowa nr 111	ul. Jaracza 44/46
14.	Szkoła Podstawowa nr 113	ul. Unicka 6
15.	Szkoła Podstawowa nr 114	ul. Milionowa 64
16.	Szkoła Podstawowa nr 120	ul. Centralna 40
17.	Szkoła Podstawowa nr 125	ul. Dzwonowa 18/20
18.	Szkoła Podstawowa nr 130	ul. Gościniec 1
19.	Szkoła Podstawowa nr 142	ul. Łupkowa 6
20.	Szkoła Podstawowa nr 160	ul. Struga 24
21.	Szkoła Podstawowa nr 174	ul. Gałczyńskiego 6
22.	Szkoła Podstawowa nr 182	ul. Łanowa 16
23.	Szkoła Podstawowa nr 203	ul. Pomorska 437
24.	Publiczne Gimnazjum nr 33	ul. Janosika 136
25.	Zespół szkół Specjalnych nr 2	ul. Karolewska 30/34

Osoby te, zatrudniane są na etatach szkół od roku szkolnego 2009/2010, opiekują się dziećmi w miejscach szczególnie niebezpiecznych bądź o dużym natężeniu ruchu. Wcześniej pracownicy ci zatrudniani byli w ramach prac interwencyjnych.

Łączny wymiar zatrudnienia tych pracowników we wszystkich szkołach na terenie Miasta stanowi 19 etatów. Planowana jest kontynuacja zatrudnienia tych pracowników w roku szkolnym 2012/2013.

W 80 szkołach/placówkach (nie ma wśród nich przedszkoli) zainstalowany jest monitoring wizyjny.

Źródło: Materiały Wydziału Edukacji UML

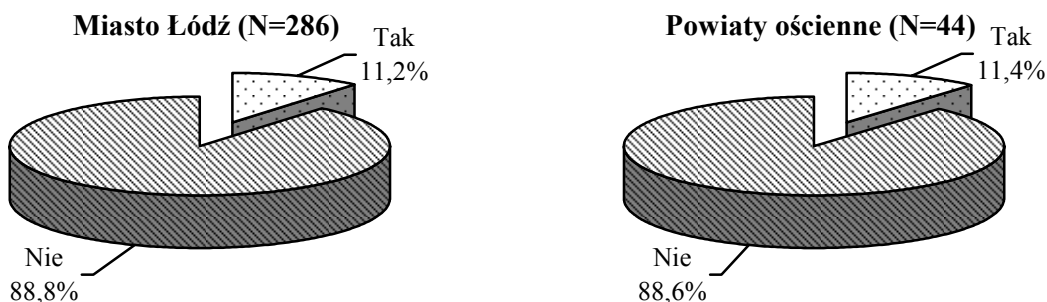
Obszar 3

EDUKACJA DLA RYNKU PRACY I KSZTAŁCENIE USTAWICZNE

Absolwenci szkół pracownikami

Z badań przeprowadzonych przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji (funkcjonującego w strukturze Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego) w ramach projektu *Potrzeby kadrowe pracodawców województwa łódzkiego* wynika, że tylko co dziewiąty ankietowany pracodawca zatrudnił w ostatnim czasie absolwentów rocznika 2008 lub 2009. Istotne jest, że firmy z Łodzi (11,2%) i powiatów ościennych (11,4%) przejawiały taką samą gotowość do zatrudniania młodych osób bez doświadczenia zawodowego.

Zatrudnianie absolwentów rocznika 2008 i 2009 przez firmy z Łodzi i powiatów ościennych (N=330; w %)

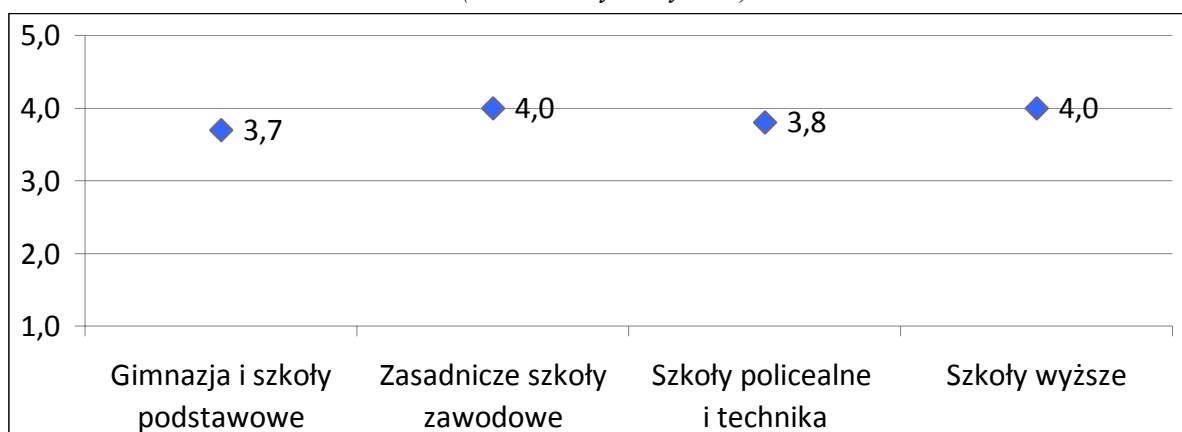
Można zatem stwierdzić, że pracodawcy wyjątkowo niechętnie przyjmują do pracy absolwentów. Fakt, że doświadczenie w tym zakresie posiada tylko co dziewiąty z nich, należy zestawiać z informacją, iż w 2009 roku nowych pracowników zatrudniło 56,8% firm objętych badaniem.

Ci spośród ankietowanych pracodawców, którzy zatrudniali w swoich firmach absolwentów z rocznika 2008 i/lub 2009, zostali poproszeni o ocenę przygotowania młodych osób do wykonywania zadań zawodowych.

Pracodawcy z Łodzi i powiatów ościennych najwyżej ocenili przygotowanie do pracy absolwentów szkół wyższych (średnia 4,0) oraz zasadniczych szkół zawodowych (4,0). Tylko nieznacznie gorzej „wypadli” absolwenci policealnych i średnich szkół zawodowych (3,8). Najslabiej oceniono natomiast przygotowanie osób kończących licea

ogólnokształcące (3,2), co nie wydaje się zaskakujące, gdyż licea ogólnokształcące przygotowują głównie do dalszej nauki (na studiach wyższych lub w szkołach policealnych), nie zaś bezpośrednio do pracy zawodowej. Niemniej, charakterystyczne jest, że pracodawcy lepiej oceniają przygotowanie do pracy absolwentów gimnazjów (3,7) niż liceów ogólnokształcących. Kluczowe znaczenie ma tu fakt, iż absolwenci gimnazjów podejmują się przede wszystkim wykonywania zadań najprostszych, niewymagających żadnego przygotowania (poza ewentualnym krótkim przyuczeniem). Z tej przyczyny pracodawcy nie deklarowali niezadowolonych z poziomu ich kwalifikacji zawodowych.

*Ocena przygotowania absolwentów do wykonywania zadań zawodowych
(średnie arytmetyczne)*

Respondentów zapytano także, jakich kwalifikacji brakuje absolwentom zatrudnionym w ich firmach. Najczęściej pracodawcy wskazywali na braki w doświadczeniu zawodowym i praktyce realizowania zadań. Ponadto mankamenty w przygotowaniu absolwentów do pracy zawodowej obejmowały niedoskonałości w zakresie kwalifikacji „twardych”, dotyczących wykonywania konkretnych zadań zawodowych oraz w zakresie kwalifikacji „miękkich”, odnoszących się do pewnych społeczno-psychologicznych aspektów wykonywania pracy.

Wśród brakujących/niewystarczających kwalifikacji „twardych” wymieniano między innymi:

- niewystarczającą znajomość: obsługi najnowszych maszyn, zasad przeprowadzania inwentaryzacji, języków obcych w stopniu zaawansowanym,
- brak dostatecznej umiejętności: obsługi sprzętu, eksploatacji pojazdów, obsługi kas fiskalnych (oraz wystawianie faktur), obsługi komputera, stosowania nowoczesnych technik sprzedaży.

Spośród kwalifikacji „miękkich”, których brakuje absolwentom, wskazywano między innymi: systematyczność, punktualność, odpowiedzialność, śmiałość, logiczne myślenie, panowanie nad stresem, elastyczność w działaniu, radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych, komunikatywność (w tym kontakty z klientami), kreatywność, samodzielność.

Powyższy katalog braków w przygotowaniu absolwentów do wykonywania zadań zawodowych wskazuje na istotną rolę czynników związanych z etosem pracy oraz procesem wychowania uczniów. Ankietowani przedstawiciele firm podkreślali bowiem znaczenie tych cech, które wiążą się ze stosunkiem pracownika do firmy i pracy.

Choć rola kwalifikacji „twardych” nadal pozostaje kluczowa, to jednak coraz więcej przedsiębiorstw docenia także znaczenie czynników „miękkich”, wpływających na zdolność

zachowania się w sytuacjach nietypowych, stresowych, a także określających jakość pracy (sumienność, systematyczność).

Przedstawione obserwacje w odniesieniu do systemu edukacji wskazują na konieczne zadania szkoły nie tylko w zakresie kształtowania umiejętności związanych z wykonywaniem zadań zawodowych, ale i w zakresie realizacji funkcji wychowawczej.

Istotnych informacji z punktu widzenia programowania systemu edukacyjnego w Łodzi

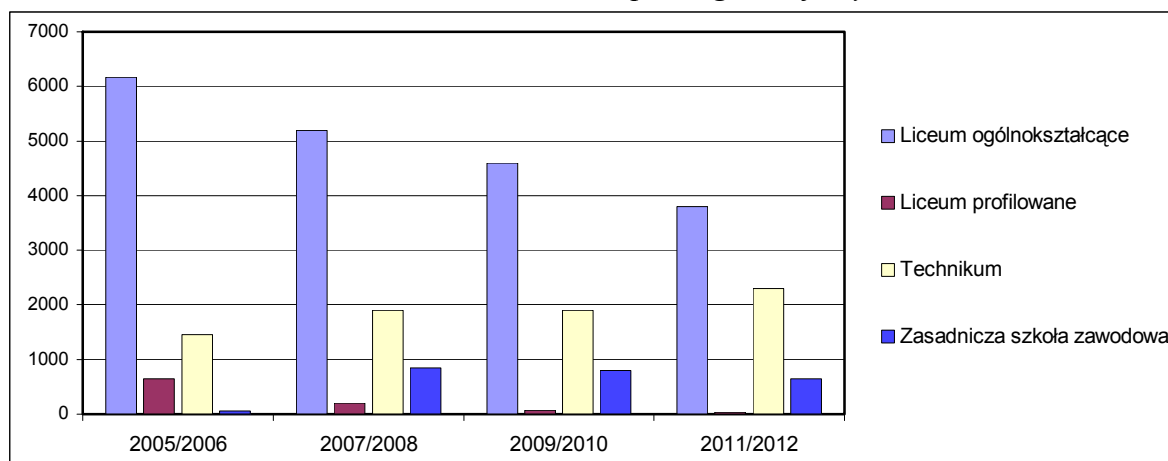
i regionie dostarczają także przeprowadzone w Obserwatorium analizy gospodarki na potrzeby prognozy zatrudnienia oraz analizy sektorowe. Wynika z nich, iż Łódź dysponuje istotnym potencjałem rozwojowym. Wśród branż, które są bądź staną się szczególnie ważnymi dla miasta, należy wymienić: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, logistykę, hotelarstwo

z gastronomią i turystyką, produkcję sprzętu AGD, sektor usług BPO (Business Process Offshoring), nowoczesne technologie. Biorąc pod uwagę powyższe dane, można także wyodrębnić listę zawodów przyszłości. Zaliczyć do nich należy: informatyków (o wąskich specjalizacjach, np.: programista Java, programista PHP, administrator sieci, architekt systemów), mechatroników, logistyków, pracowników hoteli i restauracji, pracowników obsługi klienta, pracowników sektora biotechnologii, inżynierów, osoby zajmujące się organizacją czasu wolnego.

Źródło: badania własne Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji ŁCDNiKP
Potrzeby kadrowe pracodawców województwa łódzkiego – raport z badań ankietowych 2011 r.

Współpraca szkoły – pracodawcy

Struktura naboru do szkół ponadgimnazjalnych

Źródło: dane Wydziału Edukacji UML

Analiza danych dotyczących preferencji absolwentów gimnazjów wskazuje, że utrzymuje się stałe zainteresowanie kontynuacją nauki w liceach ogólnokształcących. Niewielki wzrost zaobserwowano w liczbie uczniów wybierających technika, natomiast utrzymująca się niska popularność zasadniczych szkół zawodowych wiąże się z społecznym negatywnym odbiorem tego typu szkół.

Pomimo dających się zauważyć zmian w kształceniu, wciąż problemem pozostaje niewystarczające powiązanie edukacji z rynkiem pracy. Pracodawcy nadal wskazują na szereg

braków w przygotowaniu do pracy osób kończących szkoły, ale niezbyt chętnie angażują się we wspieranie kształcenia zawodowego.

Współpraca szkoły – pracodawcy najczęściej ma charakter bezpośrednich kontaktów wybranych pracodawców ze szkołą w zakresie odbywania praktyk zawodowych, a w przypadku sześciu szkół również zajęć praktycznych. Wiele szkół nawiązało ścisłą współpracę z firmami, dzięki której funkcjonują klasy patronackie, szkoły są wyposażane w nowoczesny sprzęt i urządzenia, prowadzone są kursy języka zawodowego, absolwenci są zatrudniani przez pracodawców współpracujących ze szkołą. Zdarza się wspólne organizowanie staży i praktyk, w tym zagranicznych.

Pracodawcy podejmują inne formy współpracy z 12 zespołami szkół ponadgimnazjalnych (67 % wszystkich) polegające na prowadzeniu zajęć praktycznych w zakładach lub objęciu patronatem szkoły lub klasy.

Źródło: Opracowanie własne ŁCDNiK:

Współpraca Przedsiębiorstw z Łódzkim Szkolnictwem Zawodowym

Wśród najczęściej stosowanych form współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami wymienić można: prezentacje najnowszych rozwiązań stosowanych w firmach, wycieczki zawodoznawcze, praktyki i staże zawodowe, pomoc szkołom we wzbogacaniu ich bazy techniczno - dydaktycznej, fundowaniu stypendiów i nagród, udział w opracowywaniu programów kształcenia i włączanie się w proces dydaktyczny.

Źródło: Badania w zakresie analizy oferty edukacyjnej szkolnictwa zawodowego związanego z sektorem informatycznym przeprowadzone przez Instytut EDRI przy Społecznej Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania we współpracy z Urzędem Statystycznym w Łodzi w 2010 r.

Kształcenie ustawiczne

Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla dwóch placówek realizujących zadania z zakresu kształcenia ustawicznego: Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (ŁCDNiKP) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU).

ŁCDNiKP – Kształcenie ustawiczne w roku 2011

Lp.	Rodzaj formy	Liczba uczestników
1.	Kurs dla osób pracujących z województwa łódzkiego	30
2.	Studia podyplomowe dla osób pracujących z województwa łódzkiego	45
3.	Kurs dla pracowników firmy „Gillette”	5
4.	Praktyka zawodowa	10
5.	Seminaria i konferencje dla pracodawców	42
6.	Spotkania z rodzicami promujące szkolnictwo techniczne	3 188
Ogółem		3 320

Formalne kształcenie dorosłych na poziomie ponadgimnazjalnym odbywa się w Centrum Kształcenia Ustawicznego: w liceum ogólnokształcącym, uzupełniającym liceum ogólnokształcącym, technikum uzupełniającym i szkole policealnej.

CKU – Kształcenie ustawiczne

Poziom	Rok szkolny 2010/2011	Rok szkolny 2011/2012

	sluchacze	Oddziały	sluchacze	Oddziały
gimnazjum	127	6	144	9
liceum ogólnokształcące	252	12	344	13
technikum lub szkoła równorzędna	108	6	104	5
Ogółem	487	24	592	27

Od roku szkolnego 2008/2009, dzięki współpracy CKU z zespołami szkół ponadgimnazjalnych, rozpoczęto proces rozszerzania oferty kształcenia zawodowego. Kształcenie w technikum uzupełniającym i szkole policealnej występuje częściej w formach dla dorosłych ze względu na pracę zawodową tej grupy odbiorców. Kształcenie dla dorosłych prowadzone jest także w technikum uzupełniającym w dwóch zespołach szkół ponadgimnazjalnych. Kształciło się w nich w roku szkolnym 2010/2011 – 202 słuchaczy, a w roku szkolnym 2011/2012 – 235 słuchaczy.

Od 1 września 2012 roku osoby dorosłe mogą uzyskać lub uzupełnić wykształcenie zawodowe nie tylko w szkołach dla dorosłych, ale także na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Ustawa o systemie oświaty wprowadziła definicję kwalifikacyjnego kursu zawodowego, którego ukończenie umożliwi przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w wybranym zawodzie. Kursy te kierowane są do osób dorosłych na każdym etapie ich pracy zawodowej. Egzamin po kwalifikacyjnym kursie zawodowym będzie odbywać się na tych samych zasadach formalnych, jak w zasadniczej szkole zawodowej czy w technikum. Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w określonym zawodzie będzie mogła otrzymać osoba, która posiada poziom wykształcenia wymagany dla danego zawodu (odpowiednio wykształcenie zasadnicze zawodowe lub średnie) oraz zda egzaminy z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.

Doradztwo zawodowe

Od roku szkolnego 2006/2007 Miasto wdraża, we współpracy z ŁCDNiKP, model doradztwa zawodowego.

Tylko w roku szkolnym 2011/2012 doradcy zawodowi, nauczyciele konsultanci Ośrodka Doradztwa Zawodowego Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zrealizowali zajęcia dla uczniów wszystkich typów szkół oraz nauczycieli i rodziców uczniów gimnazjów (najwięcej).

Dominującą formą były warsztaty dla uczniów (przykłady tematów: *Poznajemy szkoły ponadgimnazjalne, Określanie własnych zainteresowań i mocnych stron osobowości - Wprowadzenie w problematykę wyboru szkoły i zawodu, Branże przyszłości województwa łódzkiego i regionu, Oferta edukacyjna łódzkich szkół zawodowych, Projektowanie ścieżki kariery zawodowej, Badanie predyspozycji zawodowych uczniów, Autoprezentacja bez tajemnic, Świadomy wybór dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej, Zawody przyszłości*).

Konsultacje indywidualne dla uczniów, rodziców i nauczycieli odbywały się w punkcie konsultacyjnym ODZ. Przeprowadzono 1 440 godzin konsultacji/doradztwa indywidualnego dla 1 551 osób. Ich tematyka dotyczyła przede wszystkim świadomego wyboru dalszej ścieżki kształcenia, rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań

zawodowych uczniów, informacji o bieżącej ofercie szkół ponadgimnazjalnych z łódzkiego rynku edukacyjnego oraz o zmianach w systemie kształcenia szkół ponadgimnazjalnych od 1 września 2012 r.

Doradcy zawodowi:

- koordynowali pracami zespołów zadaniowych i metodycznych (np. do spraw badań ankietowych, realizacji projektów w gimnazjach, organizacji konkursu *Statystyka w karierze*, podejmowania działań w zakresie orientacji zawodowej w szkole podstawowej), współpracując z nauczycielami wszystkich typów szkół – w ramach tej działalności zrealizowano 146 godzin spotkań, w których uczestniczyły 233 osoby,
- zorganizowali zajęcia modelowe dla nauczycieli wszystkich typów szkół (m.in. na tematy: *Dlaczego warto mnie zatrudnić?*, *Jak wzorcowo „wypaść” na rozmowie kwalifikacyjnej?*, *Doradztwo zawodowe w gimnazjum*, *Zmiany w szkolnictwie ponadgimnazjalnym*, *Orientacja zawodowa w przedszkolu*),
- przygotowali spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych w ramach III Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery,
- przeprowadzili spotkania w gimnazjach we współpracy z pracodawcami/Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, którzy prezentowali współczesne środowisko pracy i potrzeby regionalnego rynku pracy (30 spotkań z pracodawcami w gimnazjach z udziałem 2 359 rodziców uczniów),
- zorganizowali konferencje (w tym: konferencję ogólnopolską) – *Nowe wyzwania dla edukacji zawodowej w kontekście Polskiej Ramy Kwalifikacji i zmian systemowych*, *Doradztwo zawodowe w obliczu zmian w systemie kształcenia*, *Forum Pracodawców*, *Forum Dyrektorów Szkół Zawodowych*.

W celu przygotowania nauczycieli do świadomego wspierania uczniów w wyborze ścieżki edukacyjno - zawodowej przeprowadzono warsztaty metodyczne dla nauczycieli, wychowawców uczniów klas III, liderów wewnątrzszkolnego systemu orientacji i poradnictwa zawodowego oraz pedagogów (tematyka: *Wspieranie uczącego się w planowaniu kariery zawodowej i edukacyjnej w kontekście zmian w systemie kształcenia*, *Świat zawodów na wesoło*, *Nowe zmiany w systemie kształcenia zawodowego*).

Istotnym zadaniem było przygotowanie szkół (dyrektorów, nauczycieli, uczniów i ich rodziców) do zmian w systemie kształcenia, zwłaszcza zawodowego. W formie cyklicznych warsztatów odbyły się spotkania z nauczycielami gimnazjów (wszystkimi wychowawcami klas trzecich), dzięki czemu możliwe stało się wspieranie uczniów w świadomym wyborze dalszej ścieżki kształcenia. Organizowano szkolenia rad pedagogicznych, odbywały się konsultacje grupowe i indywidualne z dyrektorami, uczniami i rodzicami.

Obszar 4 BAZA MATERIALNA I WYPOSAŻENIE TECHNICZNO-DYDAKTYCZNE
--

Stan techniczny infrastruktury szkół i placówek

Wszystkie budynki szkół i placówek oświatowych przejmowanych przez samorządy, w tym Miasto Łódź w wyniku reformy ustrojowej z lat 90-tych znajdowały się w bardzo złym stanie technicznym. W zdecydowanej większości nie remontowano ich od wielu lat. Przejęto budynki z przeciekającymi dachami, zrujnowanymi obróbkami dekarскими, nieszczelnymi oknami o wypaczonych i często niekompletnych skrzydłach, zrujnowanymi sanitariatami uczniowskimi, splekanymi posadzkami z licznymi ubytkami, zaniedbanymi salami

gimnastycznymi, itp. Podobny obraz przedstawiało otoczenie budynków (boiska, ogrodzenia, zewnętrzne ciągi komunikacyjne, tarasy przedszkolne i place zabaw).

Wieloletnie zaniedbania w zakresie remontów budynków placówek oświatowych spowodowały, że w większości przypadków Miasto Łódź stanęło przed koniecznością podjęcia działań w zakresie kompleksowej wymiany okien i drzwi oraz nawierzchni podłóg na korytarzach i w klasach, likwidacji spękań ścian budynków, kompleksowej modernizacji sanitariatów, wymiany pokrycia dachów, remontu tynków, malowania ścian i sufitów itp.

Działania prowadzone przez Miasto w ciągu ostatnich 20 lat spowodowały stopniową poprawę stanu technicznego obiektów oświatowych. Wprowadzenie w 2007 roku do WPI programu modernizacji sanitariatów i zapleczy sanitarnych sal gimnastycznych w placówkach oświatowych pozwoliło na wykonanie w latach 2007-2010 kompleksowej lub częściowej modernizacji węzłów sanitarnych w ok. 175 placówkach na łączną kwotę 27 377 953,92 zł, co znacząco poprawiło stan sanitarny obiektów oświatowych. Ponadto przebudowano i zmodernizowano sześć z siedmiu pływalni szkolnych.

Modernizacji wymaga jeszcze ok. 35% węzłów, na kompleksową naprawę czeka ok. 40% dachów, a wymiana stolarki okiennej w różnym stopniu dotyczy ponad 60% placówek. Instalacje sanitarne, ciepłownicze i elektryczne w 95% placówkach nie zostały zmodernizowane od czasu przejęcia tych obiektów przez Miasto. Ponadto w ponad 50% obiektów oświatowych, posiadających podpiwniczenie, konieczne jest wykonanie izolacji przeciwwilgotnościowej ścian piwnicznych. Osobny problem stanowi stan elewacji budynków. Spękane, odspojone fragmenty gzymsu lub fragmenty tynku elewacji mogą stać się zagrożeniem dla przechodzących osób, dlatego są usuwane na bieżąco. Budynki szkół i placówek oświatowych najczęściej znacznie odstają pod względem estetycznym od sąsiednich budynków osiedli mieszkaniowych. Większości placówek (ok. 80%) dotyczy konieczność częściowej lub kompleksowej wymiany ogrodzenia terenu posesji. Ponad 85% tarasów przedszkolnych kwalifikuje się do pilnego remontu lub przebudowy. Także drogi i ciągi piesze w obrębie terenu placówki w przypadku 60% obiektów wymagają naprawy.

Konsekwencją niewystarczających nakładów przeznaczanych na remonty i modernizacje obiektów oświatowych są oczekujące obecnie na wykonanie nakazy i decyzje administracyjne dotyczące stanu technicznego budynków, wydane przez Inspekcję Sanitarną, Straż Pożarną, Nadzór Budowlany, Inspekcję Pracy.

Decyzje administracyjne, nakazy, przeglądy techniczne

Typ szkoły	Liczba decyzji	Komendant PSP	Nadzór budowlany	Służby Miejskie	Nadzór sanitarny	Służby techniczne i pozostałe
przedszkola	158		1	6	77	74
szkoły podstawowe	134	1		7	90	36
publiczne gimnazja	35		1	2	16	16
licea ogólnokształcące	34	3			21	10
zespoły szkół ogólnokształcących	14				8	6
zespoły szkół ponadgimnazjalnych	23				17	6
placówki oświatowe	21			1	10	10
	419	4	2	16	239	158

1. Służby nadzoru sanitarnego – 239 decyzji

Decyzje dotyczą: wydzielenia pomieszczeń do mycia rąk i wyposażenia w niezbędny sprzęt pomieszczeń węzła żywieniowego, wyposażenia kuchni w basen i regał ociekowy, wymiany glazury, naprawy parkietu, remontu tarasów, remontu ogrodzenia, malowania, wymiany okien, naprawy obudów piaskownic, zabezpieczenia punktów świetlnych przed rozpryskiem szkła, naprawy nawierzchni przed placówkami, wymiany wykładziny podłogowej, remontu sanitariatów, remontu sal gimnastycznych, naprawy nawierzchni boisk, remontu natrysków, zabezpieczenia grzejników c.o., uzupełnienia osłon oświetleniowych, naprawy schodów, wymiany drzwi wewnętrznych, naprawy koszy piwnicznych, remontu ciągów komunikacyjnych, remontu balkonów, naprawy murków przy schodach zewnętrznych.

2. Komendant Państwowej Straży Pożarnej – 4 decyzje

Decyzje dotyczą: usunięcia lub dostosowania łatwo zapalnej konstrukcji ścian do stopnia co najmniej trudnozapalności, zamknięcia drzwiami i wyposażenia w urządzenia oddymiające klatek schodowych, dostosowania szerokości biegów i spoczników klatek schodowych do obowiązujących przepisów, wyposażenia budynków w wewnętrzną instalację wodociągową p.poż., wyposażenia dróg ewakuacyjnych w oświetlenie ewakuacyjne, zapewnienia długości dojsć ewakuacyjnych zgodnych z wymogami.

3. Służby miejskie – 16 zaleceń

Zalecenia dotyczą: obudowy klatki schodowej oraz wyposażenia ciągów komunikacyjnych w urządzenia oddymiające, zapewnienia trudnozapalności wykładzin podłogowych na drogach komunikacji ogólnej, wyposażenia dróg ewakuacyjnych w oświetlenie awaryjne ewakuacyjne, zamknięcia piwnic drzwiami ewakuacyjnymi o odporności ogniowej, rozwiązania problemu bezpiecznej ewakuacji osób.

4. Inspektoraty nadzoru budowlanego – 2 decyzje

Decyzje dotyczą: naprawy ogrodzenia, likwidacji barier architektonicznych i dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Służby techniczne i pozostałe – 158 decyzji i zaleceń

Decyzje dotyczą między innymi: wymiany okien, odnowienia powłok malarskich elewacji i wnętrz, remontów tarasów, wejść i elewacji, naprawy posadzek, remontu ogrodzeń, remontu dachów, modernizacji sal gimnastycznych i sanitariatów, wymiany węzłów cieplnych (dostosowanie do nowego sposobu zasilania), remontu pionów kuchennych, odwilgocenia pomieszczeń i zabezpieczenia przeciwwilgociowego budynków, remontów ogrodzeń, modernizacji boisk przyszkolnych, wymiany oświetlenia

Potrzeby w zakresie modernizacji i remontów związanych z wykonaniem wskazanych wyżej decyzji dotyczących stanu technicznego budynków kształtują się średnio w wysokości około 13 mln zł rocznie. Wskazane w decyzjach roboty wymagają często wykonania prac towarzyszących lub są ostatnim elementem wykonania szerszego zakresu robót (o czym organ kontrolny nie wspomina). Dlatego też roczny koszt realizacji zaleceń ww. decyzji należy oszacować na kwotę 15 - 16 mln zł.

Terminowe, sukcesywne wykonywanie zaleceń wynikających z obowiązkowych przeglądów technicznych budynków (przeglądy 5 - letnie) – na co brak środków – ograniczyłoby znacznie liczbę decyzji wydawanych przez organy kontrolne.

Należy tu nadmienić, iż często najpilniejsze potrzeby remontowe placówek są niedostrzegane przez organy kontrolne (np. remonty dachów), stąd roczne potrzeby remontowe nie mogą ograniczać się do spełnienia ww. decyzji nakazowych.

Ponadto środków budżetowych nie wystarcza na konieczne prace dotyczące bieżącego utrzymania budynku (malowanie, bieżące naprawy i konserwacja, itp.).

Działania w zakresie poprawy stanu technicznego budynków oświatowych

Remonty placówek finansowane są zarówno ze środków bieżących oraz w ramach działań inwestycyjnych.

W ramach środków bieżących realizowane są drobne roboty remontowe, wykonanie części nakazów decyzji pokontrolnych, usuwanie przyczyn i skutków awarii (wodno-kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i instalacji elektrycznych) oraz konieczne prace dotyczące bieżącego utrzymania budynku (malowanie, bieżące naprawy i konserwacja, itp). Planowane roczne potrzeby finansowe w tym zakresie szacuje się na 12-14 mln zł.

Środki inwestycyjne przeznaczane są na wynikającą z wieloletniego zaniedbania poprawę stanu technicznego łódzkich placówek oświatowych i wychowawczych. Priorytetem są działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa technicznego i użytkowego placówek. Do takich działań należy zaliczyć m.in. wymianę pokryć dachowych wraz z obróbkami dekarскими, przemurowaniem kominów i naprawą gzymsów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę lub naprawę nawierzchni posadzek w korytarzach i klasach, likwidację przyczyn i skutków spękania ścian, modernizację węzłów sanitarnych i zapleczy sal gimnastycznych, remonty sal gimnastycznych, remonty węzłów żywieniowych (szczególnie w placówkach przedszkolnych) oraz odwilgocenie pomieszczeń piwnicznych. Roczny koszt realizacji przedstawionych działań (z uwzględnieniem realizacji kosztowniejszych nakazów decyzji administracyjnych) szacuje się na 27-30 mln zł.

Od 2011 roku Miasto Łódź realizuje program termomodernizacji budynków miejskich. Programem tym objęte są również budynki oświatowe. Prowadzącym zadanie jest Wydział Gospodarki Komunalnej przy współudziale Wydziału Edukacji. Program obejmuje docieplenie ścian i dachów (wraz z wymianą pokrycia dachowego i obróbek dekarских oraz naprawą instalacji odgromowej), wymianę stolarki okiennej oraz modernizację instalacji grzewczej.

W roku 2011 wykonano termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 36. W roku 2012 w trakcie realizacji programu termomodernizacyjnego znajduje się kolejnych 17 placówek. Środki budżetowe na realizację programu planuje w swoim budżecie Wydział Gospodarki Komunalnej. Program współfinansowany jest z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dla realizacji części zadań (w szczególności dotyczących modernizacji obiektów terenowych placówek) włączane są Rady Osiedli. Ze środków tych jednostek finansowane były m.in. modernizacje przedszkolnych placów zabaw, remonty ogrodzeń, itp.

Usprawnienie administrowania realizacją potrzeb remontowych wymaga wprowadzenia systemu gromadzenia i przetwarzania danych oraz analizy potrzeb. Możliwe to będzie po uruchomieniu Bazy Danych Budynków.

Nowe obiekty

W 2009 r. Miasto Łódź przystąpiło do rządowego programu *Radosna Szkoła* będącego elementem przygotowania szkół podstawowych na przyjęcie uczniów sześciolatków. Program obejmuje budowę placów zabaw oraz przygotowanie miejsc zabaw w szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2010/2011 w łódzkich szkołach podstawowych oddano do użytku 33 place zabaw. Wkład finansowy Miasta wyniósł 3 065 444,40 zł, pozostała część

(50%) dofinansowana była przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. W roku szkolnym 2011/2012 oddano do użytku 31 placów zabaw – wkład finansowy Miasta wyniósł 3 032 585,15 zł, a do końca października 2012 r. kolejnych 14 szkół będzie dysponowało placem zabaw – rozliczenie udzielonej dotacji nastąpi do końca grudnia 2012 r.

Ponadto od 2009 r. Miasto Łódź pozyskało 1 029 606 zł na wyposażenie miejsc zabaw. Na tym etapie wdrażania programu udział Miasta polegał na przygotowaniu sal - malowaniu, oświetleniu, zakupie mebli i wykładzin podłogowych. Miejsca zabaw wyposażone są w przyrządy, które pozwalają dzieciom zaspokoić potrzebę ruchu, a jednocześnie spełniają funkcje edukacyjne i usprawniające małą motorykę.

Wyposażenie techno-dydaktyczne szkół zawodowych

Kształcenie praktyczne realizowane jest w pracowniach, warsztatach szkolnych, na stanowiskach Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego lub

u pracodawców. Pracownie i warsztaty szkolne funkcjonują w strukturach szkolnych. Poziom wyposażenia stanowisk kształcenia praktycznego jest bardzo zróżnicowany. Warsztaty wymagają doposażenia kompleksowego, odpowiadającego programom nauczania i standardom kwalifikacji zawodowych.

Obszar 5

INFORMATYZACJA SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

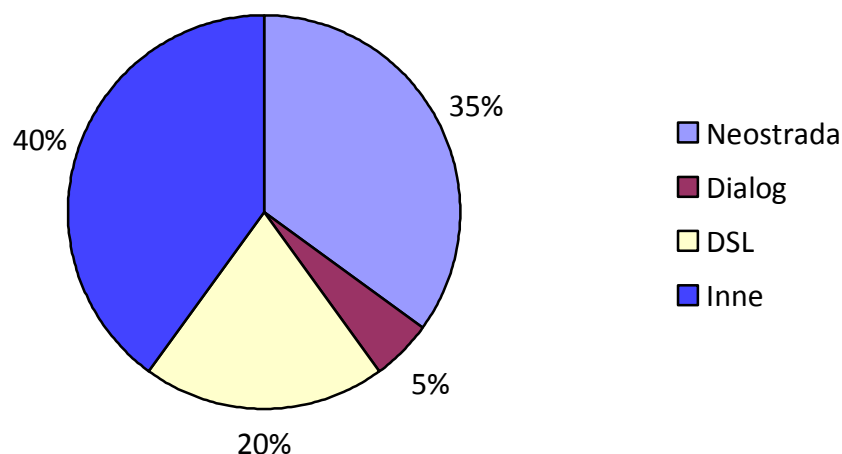
Sprzęt i dostęp do Internetu

Dane o sytuacji łódzkich szkół, dotyczące zapewnienia warunków dla rozwoju edukacji informatycznej, informują, że wszystkie szkoły w latach 1998 – 2008 otrzymywały internetowe pracownie komputerowe w ramach programów Ministerstwa Edukacji Narodowej. Od 2005 roku pracownie te były współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szkoły podstawowe i gimnazja otrzymywały 10-stanowiskowe pracownie komputerowe (aktualnie podczas zajęć w pracowniach przypada średnio po 2 uczniów na jeden komputer) i 4-stanowiskowe internetowe centra informacji multimedialnej, które najczęściej były instalowane w czytelnich bibliotek szkolnych. Szkoły ponadgimnazjalne były wyposażane w 15-stanowiskowe pracownie komputerowe i 4-stanowiskowe centra informacji multimedialnej.

Badania potwierdzają, iż wszystkie szkoły i placówki oświatowe posiadają podłączenie do Internetu. Sposób podłączenia jest różny, co przedstawia poniższy diagram.

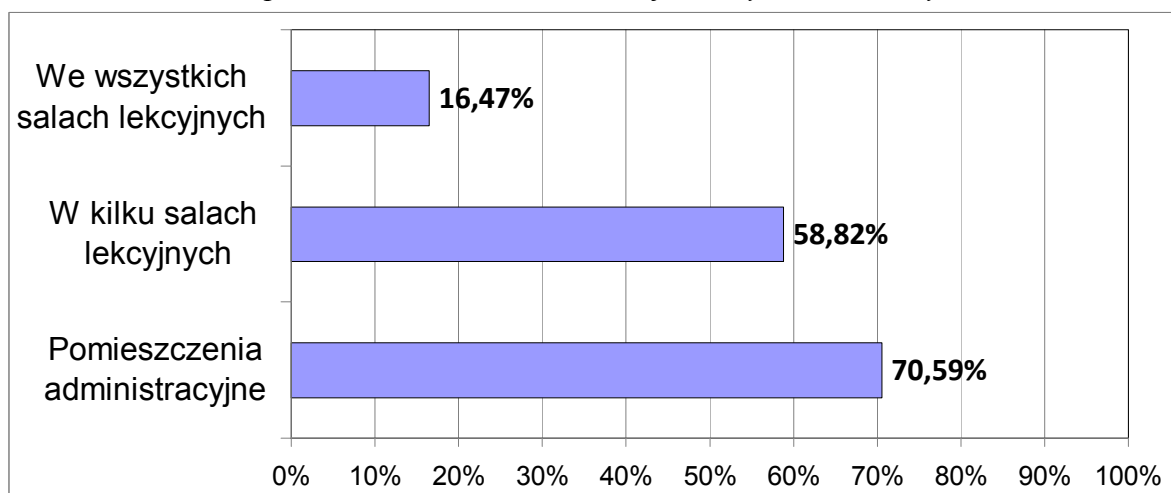
Formy podłączeń do Internetu

Od 2007 roku jest realizowany na terenie Łodzi projekt *Metropolitarna sieć szerokopasmowego dostępu do Internetu* (w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego), dzięki któremu obecnie 67 szkół i placówek oświatowych jest podłączanych do światłowodowej sieci szkieletowej, co spowoduje podwyższenie parametrów transmisji danych w sieci Internet. Fakt ten jest szczególnie ważny w przypadku wspierania szkolnego systemu edukacji formami zdalnymi.

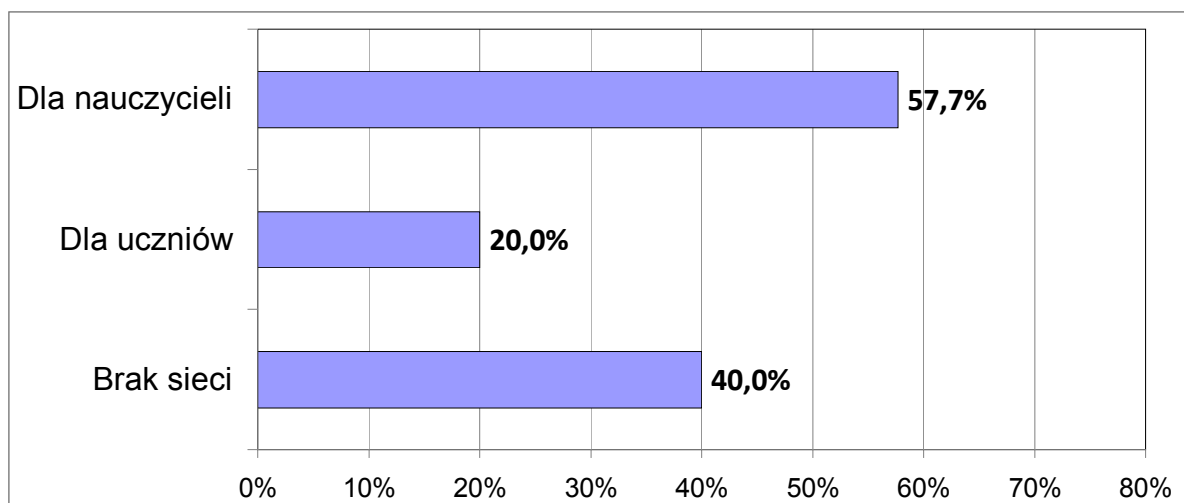
O wiele gorzej jest z rozprowadzeniem sieci internetowej w budynkach szkolnych. Badania wykazały, że tylko w 16,47% szkół wewnętrzna sieć obejmuje wszystkie pracownie.

Rozprowadzenie sieci internetowej w budynkach szkolnych

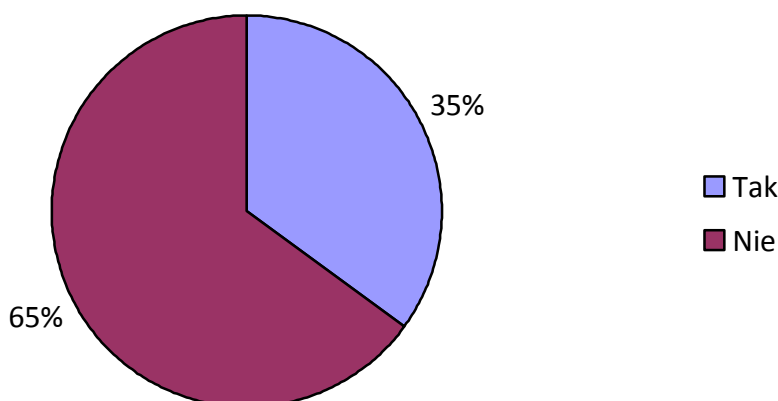
W 2012 roku rozpoczął się projekt Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji *Cyfrowa szkoła*. W ramach tego projektu szkoły podstawowe, wdrażające od września tego roku nową podstawę programową, będą sukcesywnie wyposażane w mobilny sprzęt komputerowy, zgodnie z ich potrzebami. Wymaga to jednak rozprowadzenia w szkołach sieci bezprzewodowej. W łódzkich szkołach sieć bezprzewodowa jest dostępna tylko dla 20% uczniów.

Dostęp do sieci bezprzewodowej

Warto podkreślić inicjatywy szkół, które w ramach działań podejmowanych w różnych projektach pozyskiwały środki finansowe na zakup i unowocześnienie komputerowej bazy dydaktycznej. Znane są również inicjatywy prowadzące do wdrożenia zdalnych form kształcenia, jako elementu wspierającego szkolny system kształcenia. Zastosowano te formy w 35% szkół.

Zastosowanie zdalnych form kształcenia

W większości tych szkół wdrażaniem zdalnych form kształcenia zajmuje się niewielka grupa (do 5 nauczycieli). Większość kadry pedagogicznej nie stosuje zarówno technologii informacyjnej i komunikacyjnej podczas zajęć lekcyjnych, jak i e-learningu jako formy wspierającej szkolny system kształcenia.

Źródło: wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 170 szkołach i placówkach w marcu 2012 r. przez Wydział Informatyki Urzędu Miasta Łodzi

Umiejętności informatyczne nauczycieli

W ramach programu *Partnerstwo dla Przyszłości*, Urząd Miasta Łodzi we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

(oraz z Regionalnymi Centrami Innowacji w całym kraju) realizuje projekt *Certyfikowanie umiejętności informatycznych nauczycieli*, polegający na trzystopniowym certyfikowaniu umiejętności informatycznych nauczycieli. Na każdym etapie możliwe jest uzyskanie certyfikatu wydawanego na określony czas. Przyznawane certyfikaty potwierdzają, odpowiednie dla etapu, kompetencje nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjnej w procesie kształcenia. Do czerwca 2012 roku wydano ponad 100 certyfikatów I stopnia.

ŁCDNiKP jako Regionalne Centrum Innowacji firmy Microsoft wspiera nauczycieli i dyrektorów szkół w przygotowaniu do udziału w światowych konkursach *Innowacyjny nauczyciel* i *Innowacyjna szkoła* organizowanych w ramach programu *Partnerstwo dla Przyszłości* (www.pdp.edu.pl), prowadząc dla zainteresowanych warsztaty, konsultacje i coroczne Regionalne Forum Innowacyjnych Nauczycieli. Konkurs polega na opracowaniu przez uczestników, zgodnie z opublikowanym wzorcem, prezentacji swoich osiągnięć w zakresie wykorzystania technologii informacyjnej w procesie kształcenia. Zwycięzcy edycji krajowych, oprócz cennych nagród, otrzymują zaproszenie do udziału w Europejskim lub Światowym Forum Innowacyjnych Nauczycieli, podczas którego prezentują swoje prace i osiągnięcia.

Źródło: materiały informacyjne i sprawozdawcze ŁCDNiKP

<p>Obszar 6 ZARZĄDZANIE I FINANSOWANIE</p>

Wzrost wydatków na oświatę wynika przede wszystkim z następujących czynników:

1. Wzrost wynagrodzeń nauczycieli. Wzrost ten wynika z corocznych zmian wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli wprowadzanych rozporządzeniem ministra.
2. Wzrost wynagrodzeń pracowników obsługi i administracji. Wzrost ten wynika ze zmian wynagrodzenia minimalnego wprowadzanego corocznie rozporządzeniem ministra.
3. Wzrost kosztów utrzymania budynków. Wzrost ten jest pochodną inflacji, pociągającej za sobą wzrosty cen mediów regulowanych centralnie, ale także będących w gestii samorządu.
4. Wzrost standardu finansowego A. Wzrost ten wynika z zapisów budżetu państwa, a zasady podziału subwencji określa rozporządzenie ministra.

Należy również zauważyć, że spadek liczby uczniów w placówkach publicznych nie przekłada się na spadek poziomu zatrudnienia nauczycieli, co jest wynikiem kilku czynników, m.in. zmian w ramowych planach nauczania, ale także względów społecznych.

Zestawienie wydatków bieżących na remonty budynków oświatowych

	2008	2009	2010	2011	razem
SP	3 926 654,88	2 686 160,00	3 180 195,00	3 120 099,12	12 161 066,18
G	1 426 391,14	908 393,00	1 222 911,00	961 124,60	4 377 702,76
ZSP	745 198,24	747 571,00	540 962,00	668 703,32	2 539 811,95
LO ZSO	1 038 091,57	763 355,00	913 444,00	1 242 667,24	3 348 285,08
PM	3 503 522,54	2 368 313,00	2 312 755,00	2 153 595,37	10 249 058,44

Szkoły muzyczne; Zespoły Szkół zasadniczych i inne	628 898,99	532 179,00	936 683,00	593 205,94	2 366 673,60
RAZEM W ROKU	11 268 757,36	8 005 971,00	9 106 950,00	8 739 395,59	35 042 598,01

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

Nakłady inwestycyjne

Typ szkoły /placówki	2008	2009	2010	2011	Plan 2012	Razem
przedszkola	2 808 111	2 915 998	3 192 083	872 000	1 870 000	11 658 192
szkoły podstawowe	7 050 156	19 882 887	8 211 363	5 072 974	2 250 000	42 467 380
publiczne gimnazja	2 820 972	5 156 500	2 414 005	950 000	350 000	11 691 477
licea ogólnokształcące i zespoły szkół ogólnokształcących	6 756 406	9 064 377	2 884 373	1 020 000	1 750 000	21 475 156
zespół szkół ponadgimnazjalnych	866 886	1 787 735	5 574 262	1 205 000	900 000	10 333 883
placówki oświatowe	1 723 054	1 116 875	3 551 668	3 686 599		10 078 196
Razem	22 025 585	39 924 372	25 827 754	12 806 573	7 120 000	107 704 284

Nakłady remontowe

Typ szkoły /placówki	2008	2009	2010	2011	Plan 2012	Razem
przedszkola	3 503 522	2 282 131	2 309 809	2 153 595	2 005 542	12 254 599
szkoły podstawowe	3 926 654	2 582 925	3 179 481	2 690 629	2 062 483	14 442 172
publiczne gimnazja	1 426 391	849 989	1 219 967	890 554	636 291	5 023 192
licea ogólnokształcące i zespoły szkół ogólnokształcących	1 038 091	632 485	913 060	893 803	566 061	4 043 500
zespół szkół ponadgimnazjalnych	745 198	710 384	538 284	551 444	423 733	2 969 043
placówki oświatowe	628 898	357 851	883 563	533 328	340 557	2 744 197

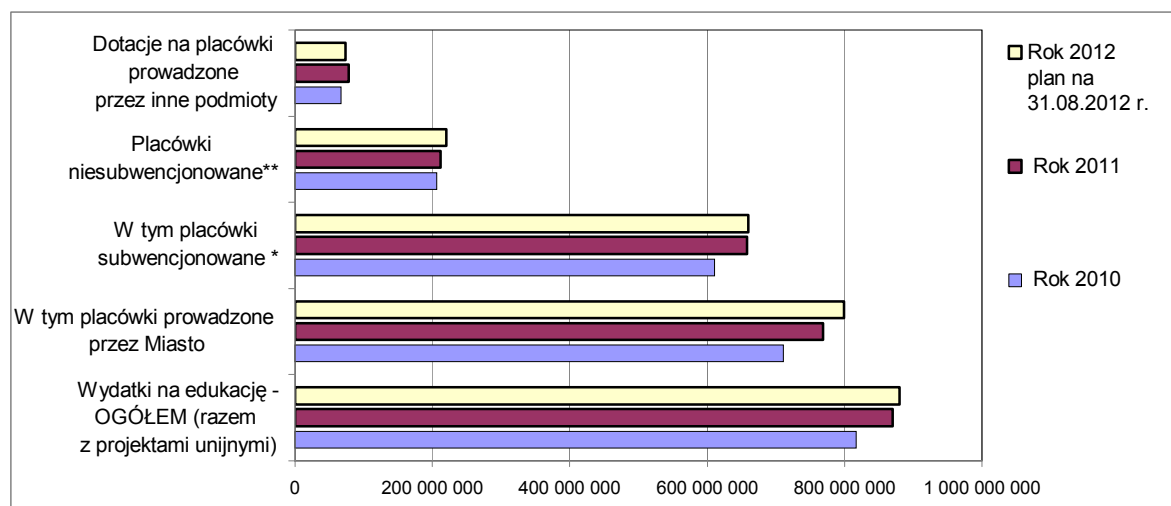
Razem	11 268 754	7 415 765	9 044 164	7 713 353	6 034 667	41 476 703
-------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

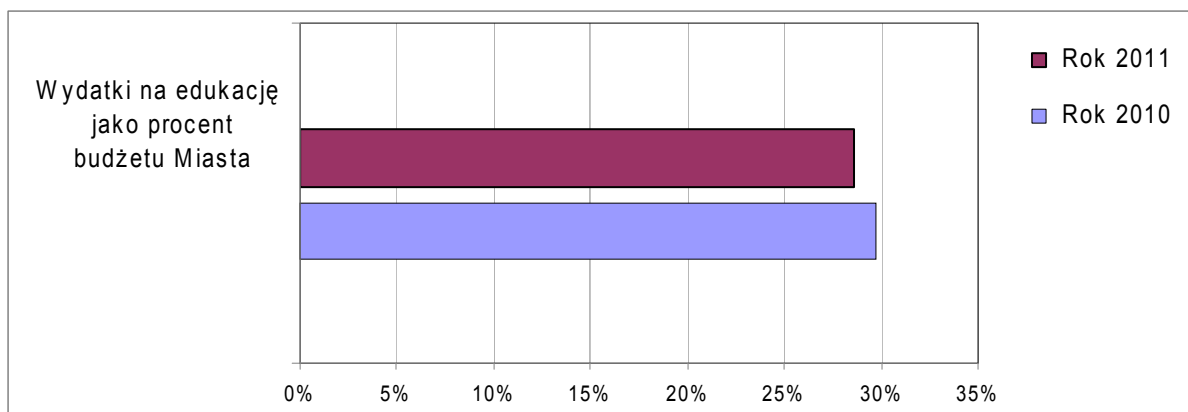
Finansowanie szkół i placówek oświatowych

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012 r.
Wydatki na edukację - OGÓŁEM (razem z projektami unijnymi)	816 885 100,66	870 042 797,08	879 717 615,00
W tym placówki prowadzone przez Miasto	710 668 925,33	768 613 997,07	799 184 760,00
W tym placówki subwencionowane *	610 159 174,00	657 906 598,00	659 420 528,00
Placówki niesubwencionowane**	206 725 926,66	212 136 199,08	220 297 087,00
Dotacje na placówki prowadzone przez inne podmioty	66 526 437,21	78 302 634,77	73 780 610,00
Wydatki na edukację jako procent budżetu Miasta	29,78%	28,57%	X

* W pozycji „placówki subwencionowane” wykazano wydatki zadań subwencionowanych (w latach 2010, 2011 - wykonanie, w roku 2012 - plan)

** W pozycji „placówki niesubwencionowane” wykazano wydatki zadań niesubwencionowanych (w latach 2010, 2011 - wykonanie, w roku 2012 - plan)

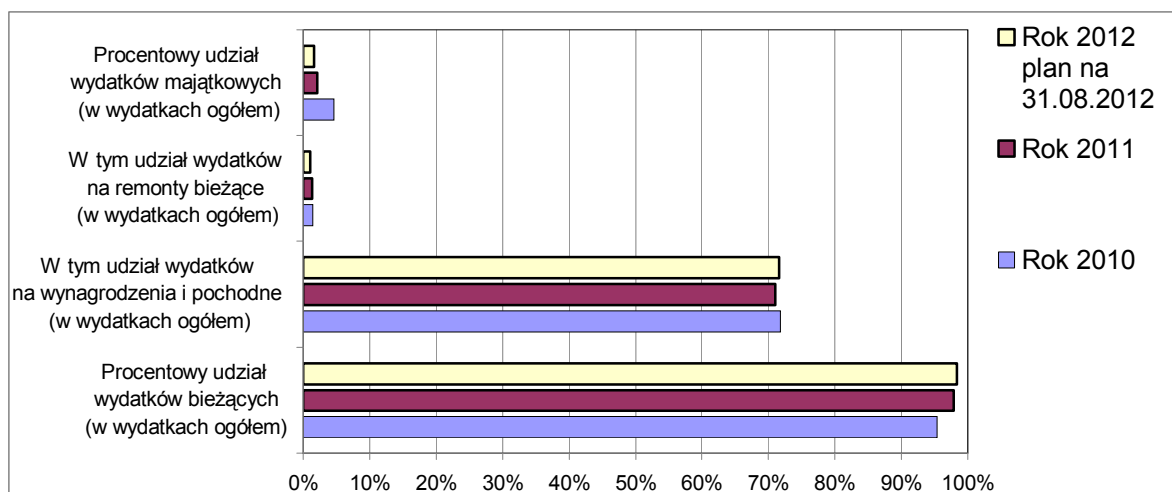

Finansowanie zadań oświatowych

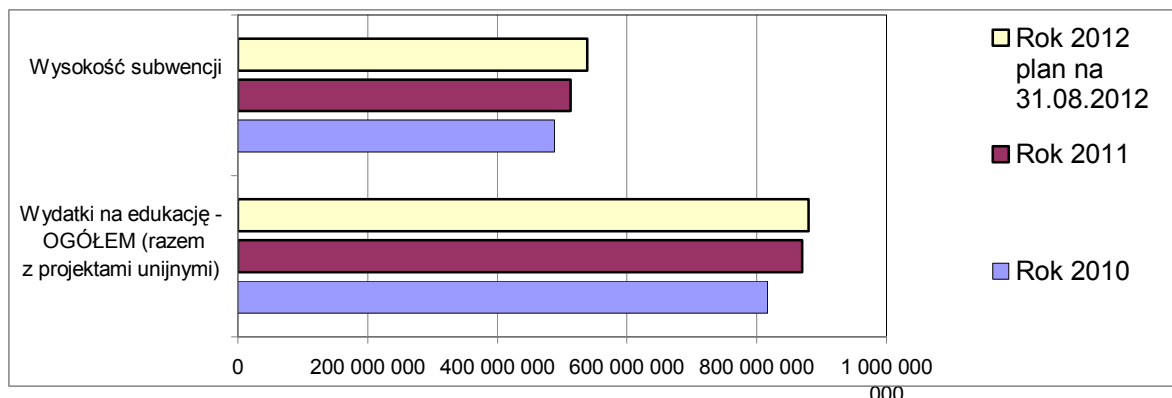
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012
Procentowy udział wydatków bieżących (w wydatkach ogółem)	95,36%	97,91%	98,39%
W tym udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne (w wydatkach ogółem)	71,84%	71,06%	71,57%
W tym udział wydatków na remonty bieżące (w wydatkach ogółem)	1,40%	1,36%	1,05%
Procentowy udział wydatków majątkowych (w wydatkach ogółem)	4,64%	2,09%	1,61%

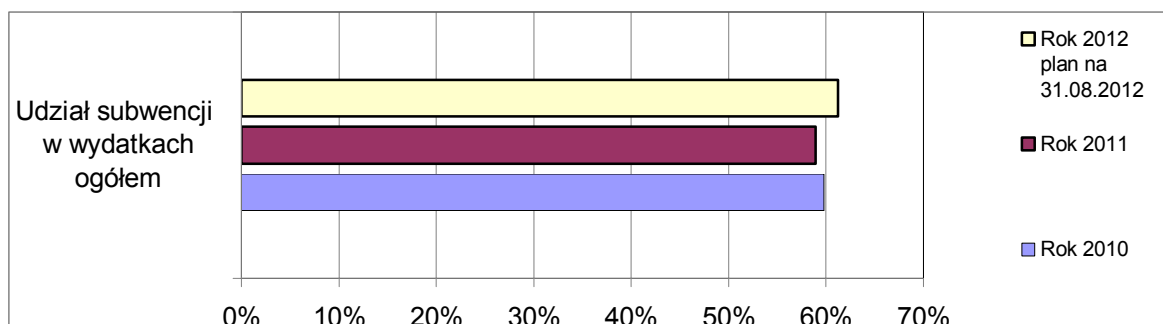
Procentowy wzrost wydatków bieżących w wydatkach ogółem wynika z coraz większej rozbieżności pomiędzy środkami otrzymywanymi przez Miasto w postaci subwencji, a faktycznymi kosztami związanymi z realizacją zadań oświatowych. Istotnym czynnikiem jest tu także wzrost wynagrodzeń, głównie nauczycieli, wynikający z przepisów centralnych, a obowiązujący także w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w placówkach niesubwencionowanych. Miasto dofinansowuje środkami własnymi oświatę, a kwota tego dofinansowania corocznie ulega zwiększeniu. Efektem tego jest ograniczenie wydatków majątkowych w oświacie. Prowadzi to wprost do bardzo niskiego udziału oświatowych wydatków inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem. Problem dotyczy także wydatków bieżących na cele remontowe. Ich niski poziom wynika z ograniczonych możliwości finansowych Miasta. Środki na ten cel ograniczane są jedynie do przeprowadzania wyłącznie niezbędnych remontów, wynikających z zaleceń instytucji kontrolujących stan budynków oraz przeznaczane są na usuwanie występujących awarii.

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012 r.
Wydatki na edukację - OGÓŁEM (razem z projektami unijnymi)	816 885 100,66	870 042 797,08	879 717 615,00
Wysokość subwencji	488 158 350,00	512 780 244,00	538 561 690,00
Udział subwencji w wydatkach ogółem	59,76%	58,94%	61,22%

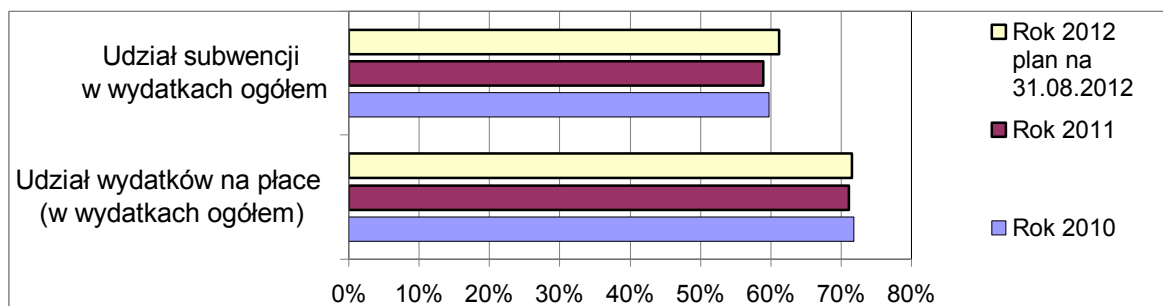
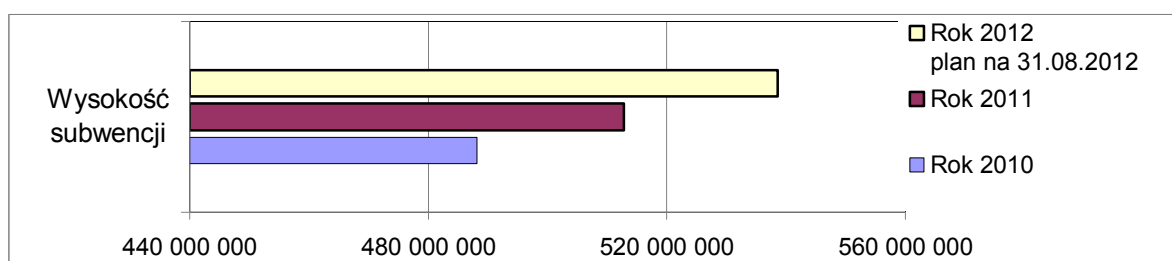
Wzrostowi wydatków na oświatę towarzyszy wzrost subwencji oświatowej. Jednak subwencja rośnie w stopniu niższym niż wzrost wydatków na realizację zadań oświatowych.

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012 r.
Udział wydatków na płace (w wydatkach ogółem)	71,84%	71,06%	71,57%
Wysokość subwencji	488 158 350,00	512 780 244,00	538 561 690,00
Udział subwencji w wydatkach ogółem	59,76%	58,94%	61,22%

Udział wynagrodzeń w wydatkach na edukację ulega jedynie niewielkim wahaniom w poszczególnych latach. Wynagrodzenia stanowią największą pozycję w wydatkach. Samorząd ma bardzo ograniczone możliwości wpływania na wysokość tych wydatków (regulamin wynagradzania, redukcja zatrudnienia zapewniająca jednak realizację programów nauczania).

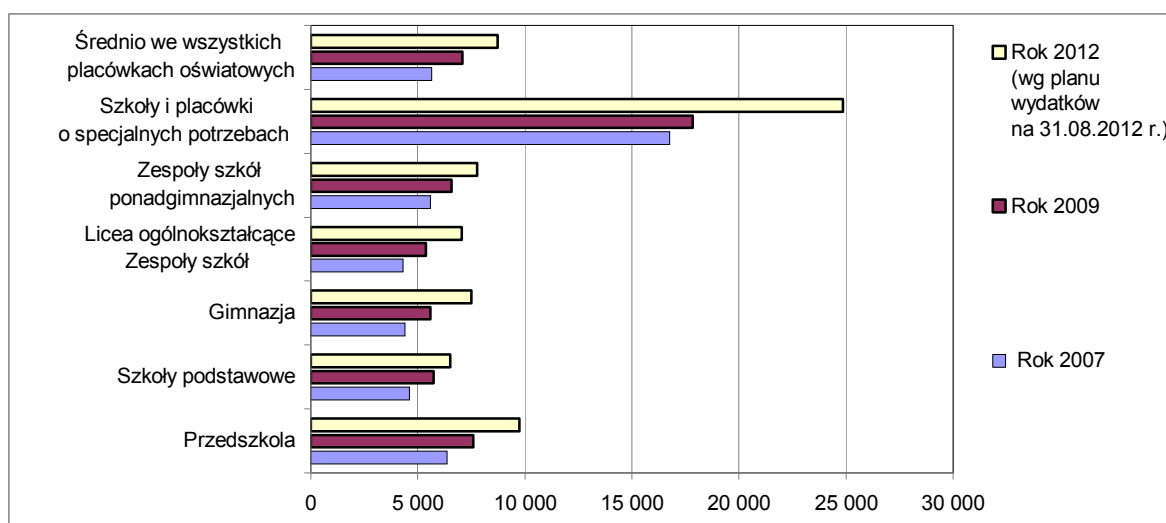

Średni koszt kształcenia na ucznia

	Rok 2007	Rok 2009	Rok 2012 (wg planu wydatków)

			na 31.08.2012 r.)
Przedszkola	6 361,18	7 575,13	9 735,57
Szkoły podstawowe	4 588,67	5 723,25	6 522,79
Gimnazja	4 406,35	5 588,06	7 505,42
Licea ogólnokształcące Zespoły szkół ogólnokształcących	4 292,33	5 377,23	7 037,48
Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	5 589,61	6 562,58	7 779,30
Szkoły i placówki o specjalnych potrzebach edukacyjnych	16 768,10	17 842,86	24 846,83
Średnio we wszystkich placówkach oświatowych	5 647,96	7 084,30	8 733,73

We wszystkich typach szkół i placówek koszty kształcenia rosną. Wzrost wynika z przyczyn opisanych wyżej (wynagrodzenia, inflacja, zmiany w programach nauczania). Istotny jest także czynnik demograficzny. Zmiany wynikają również ze zmian w sposobie finansowania np. żywienia.

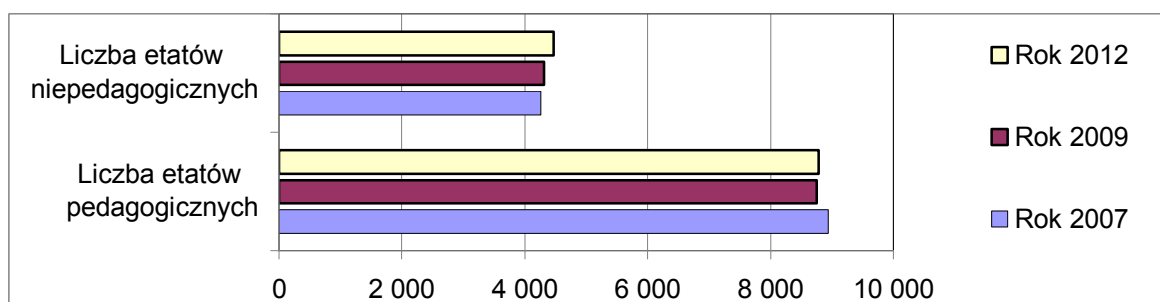
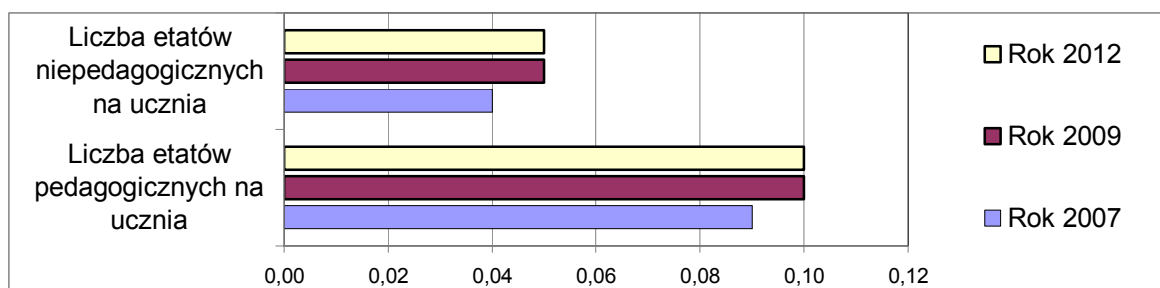

Liczba etatów pedagogicznych i niepedagogicznych

	Rok 2007	Rok 2009	Rok 2012
Liczba etatów pedagogicznych	8 940,41	8 751,54	8 787,85
Liczba etatów pedagogicznych na ucznia	0,09	0,10	0,10
Liczba etatów niepedagogicznych	4 262,62	4 311,26	4 474,13

Liczba etatów niepedagogicznych na ucznia	0,04	0,05	0,05
---	------	------	------

Wzrost liczby etatów (pomimo spadającej liczby uczniów i wprowadzonej w 2012 r. restrukturyzacji sieci placówek) wynika ze zmian w programach nauczania i przepisach oświatowych nakładających nowe obowiązki (np. wprowadzenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej). Przy malejącej liczbie uczniów przekłada się to na wzrost wskaźników dotyczących liczby etatów na ucznia.

Analiza porównawcza organizacyjnych warunków kształcenia w ogólnodostępnych gimnazjach prowadzonych przez Miasto wskazuje, iż konieczna jest standaryzacja zatrudnienia nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi, polegająca na określeniu jednolitych, precyzyjnych i obiektywnie sprawdzalnych zasad organizacji szkół i placówek oświatowych. Dotychczasowy system rozdziału środków na bieżące utrzymanie szkół i placówek oświatowych nie spełnia tych kryteriów i nosi cechy uznaniowości wynikającej z istoty systemu podziału środków. Podstawowe kryteria podziału nie są zrozumiałe dla osób bezpośrednio zainteresowanych, tzn. dyrektorów jednostek organizacyjnych, radnych i urzędników organu prowadzącego, ale również dla nauczycieli, rodziców uczniów oraz ogółu podatników.

Wysokość wydatków na cele oświatowe powinna odpowiadać możliwościom finansowym organu prowadzącego, a zmiany wydatków powinny być dopasowane do zmian demograficznych. Funkcjonujący system finansowania jednostek oświatowych nie zachęca do racjonalnego dysponowania środkami publicznymi. Jednostki, które oszczędzają, nie mają z tego korzyści.

System motywacyjny dla nauczycieli i kadry zarządzającej miejskimi jednostkami oświatowymi

Wysokość środków przeznaczanych na dodatki motywacyjne oraz kryteria ich przyznawania reguluje uchwała Rady Miejskiej Nr LIV/1014/09 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia regulaminu przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny zastępstw doraźnych oraz nagród nauczycielom szkół i placówek prowadzonych przez Miasto Łódź, ze zmianą z 2010 r. Dokument ten reguluje również kwestie przyznawania nagród Prezydenta Miasta dyrektorom jednostek oświatowych i nauczycielom oraz przyznawania nagród dyrektorom nauczycielom.

Określone uchwałą kryteria przyznawania dodatków motywacyjnych są niemierzalne, co uniemożliwia obiektywną ocenę pracy nauczycieli i dyrektorów. W konsekwencji poziom ich spełnienia przez nagradzanych jest bardzo zróżnicowany. Ponadto środki finansowe dla nauczycieli naliczane są na podstawie poziomu i struktury zatrudnienia w danej szkole. Z tego względu zasadna jest modyfikacja obowiązujących zasad i opracowanie we współpracy ze środowiskami edukacyjnymi spójnego systemu motywacyjnego dyrektorów i nauczycieli.

Systemy informatyczne do zarządzania

Wydział Edukacji UMŁ oraz szkoły i placówki prowadzone przez Miasto Łódź wykorzystują wiele programów komputerowych (często kosztownych), które usprawniają pracę poszczególnych jednostek organizacyjnych, ale nie są ze sobą kompatybilne, co utrudnia sprawne gromadzenie i analizowanie danych i informacji oraz opracowywanie materiałów sprawozdawczych i planistycznych. Znaczący to, że nakłady finansowe na zakup oprogramowania do zarządzania są wysokie, a ich optymalne wykorzystanie nie jest możliwe.

Liczba programów komputerowych do zarządzania stosowanych w szkołach i placówkach

Obszar funkcjonowania	Liczba stosowanych programów
księgowość	23
kadry	9
sekretariat	6
arkusz organizacyjny	3
plan lekcji	6

Istnieje potrzeba zakupu na potrzeby urzędu i prowadzonych przez Miasto szkół i placówek oświatowych jednolitego systemu komputerowego do zarządzania. System powinien gromadzić wszystkie niezbędne dane wykorzystywane w zarządzaniu i nadzorowaniu jednostek oświatowych.